

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Antradienis, Rugšėjo-September 23 d., 1975 m.

Kaina 15c

222

BEIRUTO PRIEMIESCIOUOSE EINA KOVOS

AUKSO KRAŠTAS NUVERTINO SAVO PINIGUS 17 NUOŠIMČIŲ

Spekulantai dolerių jau nepardavinėja
bet gauda kiekvienoje rinkoje

PRETORIA, Pietų Afrika. — Pietų Afrika yra aukso šalis, ji kiekvieną metų pagamina daugiau aukso, negu bet kuri kita valstybė, o vis praeitą šeštadienį, rinkai užsidarius, savo randą, (taip vadinasi josios piniginis vienetas, kaip pas mus doleris), ji nuvertino net 17%.

Pietų Afrikoje yra pačios didžiausios aukso kasyklos, jos labai našios ir lengvai auksas iškasamas ir valomas, bet Pietų Afrikos pinigai nepajėgė išsilaikyti tinkamoje aukštumoje. Šiais metais jau du kartus jis buvo nuvertintas. Šių metų birželio mėnesį Pietų Afrikos Bankas nuvertino randą 4,7%, o dabar nuvertino jį net 17%. Praeitą savaitę randas kainavo \$1,40, o dabar jis teikina tik \$1,15.

Iškasa 1,000 tonų aukso į metus.

Pietų Afrikos kasyklos kiekvieną metų iškasa visą tūkstantį tonų gryno aukso. Jokia kita pasaulio valstybė tiek aukso nepajėgia pasigaminti.

Antroji didžiausia aukso gamintoja yra Sovietų Sąjunga. Rusijoje auksą kasa vergai, be teismų siunčiami į aukso kasyklas. Didelė Rusijos aukso kasų iš tų kasyklų gyvi neišsina. Aukso Sovietų Sąjungoje yra „valstybinė paslaptis“. Jokių atskaitų valdžia apie iškastą auksą neskelbia ir niekam nieko neaiškina.

Vis dėlto nustatyta, kad kiekvieną metų sovietų vergai iškasa 400 tonų aukso. Kai kyla reikalas, tai sovietų valdžia gali permesti į užsienio bankus po kelias tonas aukso.

Aukso kaina gerokai nukrito

Pietų Afrika buvo priversta nuvertinti savo randą, kai visame pasaulyje aukso kaina gerokai nukrito. Šių metų pradžioje ir praeitų metų pabaigoje aukso uncija tarptautinėje rinkoje kainavo \$200, tuo tarpu šiandien niekas jau nebeturi mokėti 140.

Savaitės pabaigoje Londone ir Čiuriche uncija aukso jau gali pasiekti už 138 dolerius. Praeitais metais daugelis aukso prisi-pirko, bet jie įsitikino, kad aukso nuosimčių nėra.

Aukui atpigus, gerokai pakilo dolerio vertė. Užsienio spekuliantai jau nemeta į rinką milijonų dolerių, bet juos laiko. Šiandien už dolerį gali bet ką bet kur pirkti. Dolerio vertė pakėlė nepaprastai didelį šiuo metų Amerikos derius. Reikalą pataisė nutarimas jaus parduoti, netaip, kas daugiau mokės.

Rusai, atrodo, ateityje jau negalės užpirkti tokių didelių javų kiekių, kokius jie užpirko praeitais metais. Be to, rusai turės mokėti aukso. JAV kiekvieną metų išmėdavo po kelis bilijonus dolerių į Vietnamą, o dabar šios išlaidos apstabdytos.

BELGRADAS, Jugoslavija. — Juodkalnijos rajone, Jugoslavijos ir Albanijos pasienyje buvo jaučiamas stiprus žemės drebėjimas, kurio centras buvo kažkur Viduržemio jūroje.

IŠ VISO PASAULIO

NEW DELHI. — Nepaprastai piktą tonu Indijos valdžia sukritikavo prezidento Fordo pastabą apie „liūdną padėtį“ Indijoje. Indijos užs. reikalų ministerija pastebėjo, kad ji lengvai galėtų tą patį pasakyti apie JAV vidaus reikalus, bet kurtuazija neleidi-ti taip kalbėti.

LIMA, Peru. — Devyni kaliniai žuvo ir vienas buvo sužeistas bandant pabėgti iš baudžia-mojo kalėjimo El Fronton saloje. Baudžiamųjų institucijų general. direktoriaus pranešimu, kaliniai pabėgdami išsinešė kul-kosvaidį, ir apsupti salos kalnuose turėjo su policija kelis susi-saudymus.

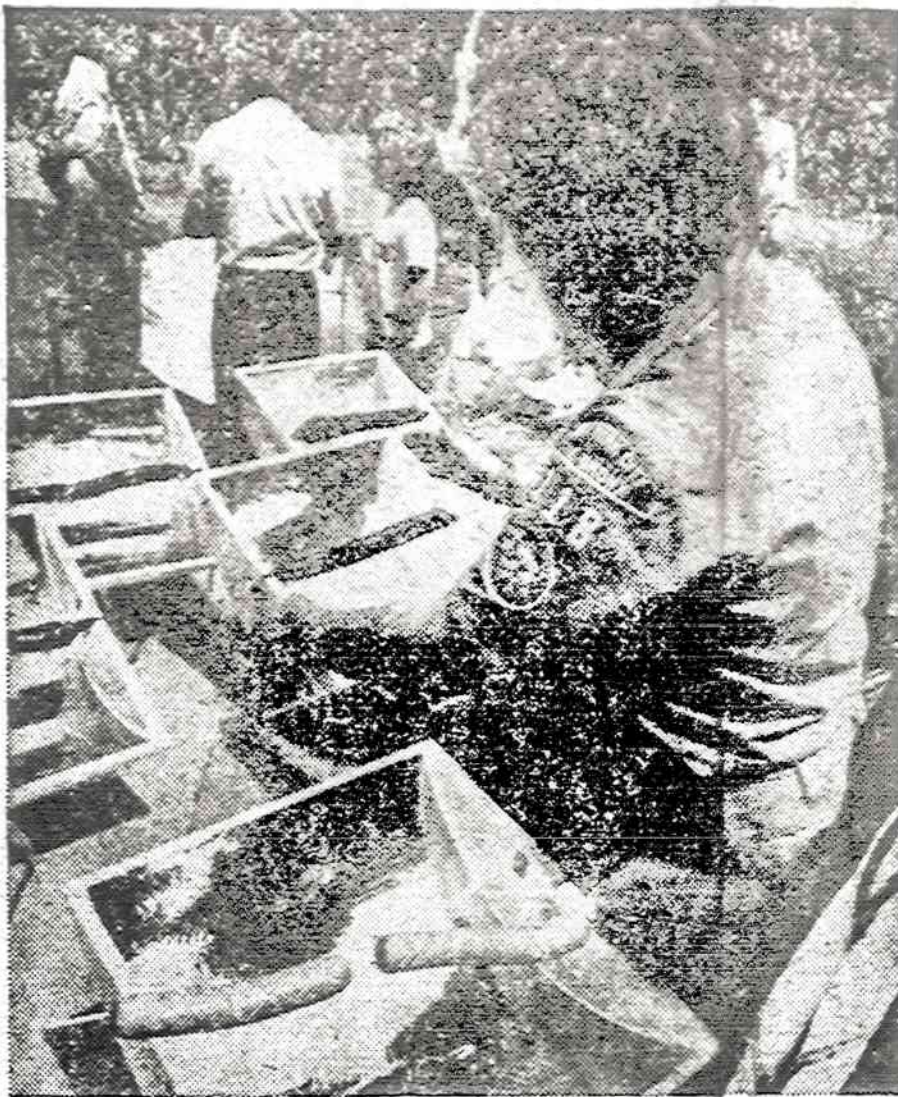
MASKVA. — Kaip sovietai vykdė savo pasirašytus Helsin-kio susitarimus: Sovietų valdžia atsisakė išleisti važiuoti pas sa-vo vyrą Virginijos universiteto profesorių Woodford McClellan jo žmoną rusę Iriną McClellan. Jie du apsigėdė Maskvoje prieš 18 mėnesių, kai prof. McClellan su kitais amerikiečiais buvo at-tykęs pagal mokslininkų apsi-keitimo programą.

Irina yra mokytoja ir sovietų valdžia jai neleisti išvažiuoti su-galvojo priežastį, kad turėjusi priėjimą prie slapčių informaci-jų.

SASEBO, Japonija. — Apie 3,000 vietinių užprotestavo val-džios sumanymą remontuoti pir-mąjį ir vienintelį Japonijos atomi-nę jėga varomą laivą Mutsu šiame pietinėje Japonijos uoste. Tas laivas jau nuo praeitų metų spalio mėnesio neberanda su-palio, kadangi žvejai ir vietos administracija bijosi apsikrėsti branduoline radiacija.

WASHINGTON. — Apsaugos sekretorius James Schlesinger pasikalbėjime per radiją parei-škė, kad Izraelis negali gauti Per-shing sviedinių mažų mažiaus-iai iki 1978 metų net tuo atve-tu, jei dabar būtų prižadėta. Krašto apsaugos departamentas ir Baltieji Rūmai nesutinka ma-žinti turimo sviedinių kiekio at-sargai, o pradėti iš naujo tokius sviedinius gaminti per daug ka-štuota.

KUALA LUMPUR, Malaysia. — Sultanas Yahia Ibrni Al-Marhum Sultan Ibrahim prisiekė, kad šeštasis Malaizijos Yang Di-per-tuan Agung (karalius). Nauja-sis karalius, 57 metų amžiaus už-ėmė vietą sultono Abdul Halim Muadznan Shah Ibrni Al-Marhum Sultan Badlishah, kurio terminas pasibaigė praeitą šeštadienį. Ma-layzijos karaliai renkami penkių metų terminui.

Praeitais metais skautai dėres šildyti prie anglų arba medžio ugnies, tuo tarpu šiais metais New Yorko skautai, gavę saulės šil-dytuvus, dėres ir kita maista šildyti saulės šiluma. Paveiksle matome jaunos skautos, bešildančius dėres tikrai saulės šviesoje.

PIRMAS NUSISEKĖS PROTESTAS PRIEŠ SOVIETŲ VALDŽIOS CENZŪRĄ

Dailininkai atšaukė savo parodą

MASKVA. — Didžiulius iki šiol nepriklausomo (nonconformist) meno paroda su 800 kūrinių buvo praeitą sekmadienį antrą kartą atidaryta po to, kai valdžios cenzoriai iš savo sukufiskuotų 41 paveikslų sutiko leisti parodoje iškabinti 21 paveikslą. Parodoje dalyvauja 164 dailininkai.

Zinia, kad valdžia sukonfiska-vo dalį šeštadienį parodoje iška-bintų paveikslų sutraukė į paro-dą didesles minias lankytojų, kai paroda sekmadienį buvo iš nau-jo atidaryta. Ši paroda skaitoma pirma tokia nuo 1920 metų, ku-riais komunistinė valdžia moder-nų meną buvo visiškai uždrau-dusi.

Parodą šeštadienį atidarius, patyrė, kad Cenzūros valdinin-kai iš 800 darbų 41 paveikslą už-draudė parodoje išstatyti, dau-gumas 164 dailininkų protestuo-dami nukabino nuo sienų savo kūrinius.

Po ilgų derybų, valdininkai 21 kūrinių leido, bet šešis cenzu-ra-vo, o keturiolika dailininkai pa-tyso atsiėmė, kad valdininkai per-spėjo, kad dailininkai gali būti nubauti už sulaužymą krimina-linio kodekso nuostatų prieš por-nografiją ir už antisovietiškus komentarus.

TUCUMCARI, N. M. — Trims automobiliams susidūrus U. S. vieškelioje 66 praeitą sekmadie-nį iš dešinių važiuosiu žmonių, šeši buvo užmušti, jų tarpe du iš Illinoisaus. Susitrenkimas bu-vo toks smarkus, kad automobi-lius nuo vienas kito atplėsti teko panaudoti mechaniskus laužtu-vus.

ROCKY MOUNT, N. C. — Pa-rašutinininkas Alen Wooten sek-madienį padaręs 79 iššokimą iš lėktuvo, pasakė ligoninėje, kad tas buvo jo paskutinis šokis. Pa-rašutams susipainiojus jis 4,500 pėdų nenušoko, o kriste nukrito. Wooten išliko gyvas, kadangi nu-krito į tankų krūmą, kuriame bu-vo minkšta dumblina bala. Jis tik truputi apibrėžė krisdamas per medžius ir sužeidė nugar-kaulį.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

• Praeitą sekmadienį Maskvo-je buvo suruoštas žydų piknikė-lis, kuriame dalyvavo išvažiuoti negalintieji Maskvos žydai ir sekmadienį Maskvoje buvusieji Amerikos ir Kanados turistai. Piknikelyje buvo iškelta žydų vėliavėlė. Sovietų policija norėjo vėliavą išlupti ir gerokai su žy-dais apstumdė. Piknike daly-vavęs Kanados adv. Irving Hal-perin pirmą kartą matė žydų su-sirėmimą su policija.

• Sekretorius Kisingeris baigė pasikalbėjimus su užsienio mi-nistru Gromyka pietumis sovie-tų ambasadoje. Jam pavyko ap-tarti visą eilę atomo kontrolės klausimų, bet yra keli klausimai dar neaptarti. Kisingeris tikisi šiuos klausimus dar kartą pa-svarstyti, kai rudenį susitiks su sovietų valdžios atstovais Mas-kvoje.

• Brežnevas labai norėjo at-vykti į Ameriką ir čia pasira-tyti naują susitarimą su JAV, bet dabar aiškėja, kad šiais me-tais vargu jam teks važiuoti Amerikon.

• Japonijos imperatorius Hi-rohito rado reikalo viešai pa-reikšti, kad jis nieko nežinojęs apie Pearl Harbor ataką. Visa tai buvo paruošta Japonijos genera-linio štabo. Planas jam buvo kru-vi-nėtas, bet tikslai po to, kai visos smulkmenos jau aptartos. Impe-ratorius skrenda į JAV. Jam at-rodė, kad užsienio koresponden-tams verta pasakyti kelias pra-eities smulkmenas.

• Praeitą savaitę Beirute bu-vo visiškai išgrauti El Borj apy-linkė, kurioje vyko patys kruvi-niausi susirėmimai tarp krisč-ionų ir mahometonų.

• Fordas pareiškė, kad tuo tarpu Izraelis negaus Amerikos atomo ginklų. Bet Izraelis gavo kelis didelius Amerikos helikop-terius.

• Senatorius Mike Mansfield pataria Kisingeriui neikšti nagų į Azorų salas. Pasakojama, kad tuo reikalu esą buvę keli pasita-rimai su salose gyvenančiais por-tugalais.

Buvęs sen. Norris Hampshire džia-giasi, kai gubernatoriaus buvo pa-skirtas senatoriaus pareigoms, kol bus galutinai išaiškinti 1974 metų rinkimų apskaičiavimas.

• Politikas Sargent Shriver pareiškė, kad jis norėtų būti ateinančių metų demokratų partijos kandidatu JAV prezidento parei-goms.

• Prie karėvinių, kuriose yra apsigyvenę dabartiniai Portuga-lijos premjeras Azevedo, spro-gio bomba. Sprogimas išmušė ke-lis langus, bet premjerui nepa-kenkė.

Į LIBANO SOSTINĘ VAŽIUOJA 60 SIRIJOS GAISRAMS GESINTI MAŠINŲ

Tarpininkauja Sirijos užsienio
ministras Abdul Halim Chadam

BEIRUTAS, Libanas. — Praeitą penktadienį abi kariaujančios libaniečių pusės susitarė baigti tarpusaves kovas ir ieškoti būdų taikai išspręsti visame krašte ir sostinėje kylančias problemas. Šeštadienio rytą ir sekmadienį Beirute buvo ramu. Ugniagesiai galėjo padėti sanitarams atkasti sužeistuosius ir žuvusius namų griuvėsiuose. Bet sekmadienio pavakare priemiestyje Name ir vėl prasidėjo revoliucijų, o netrukus ir rankinių granatų sproginėjimai. Iš Name kovos persimetė į Haret Name bendruomenes. Niekas abiejų pusių viršininkų prašymai negalėjo padėti. Sidonia-Beiruto viekelis, kurio pakraščiuose šie du priemiesčiai stovi, tapo tikru kovos lauku.

Afrikos maistininkai prancūzės nepaleido

PARYŽIUS. — Afrikos maiš-tininkai nepriėmė Prancūzijos sutikimo sumokėti \$2,2 milijon-us išpirkimo už jų pagrobta prancūzų archeologę Francoise Claustre, kurios egzėkuciją maistininkų vadas Hissen Habre yra nuskyręs ši antradienį, rug-sėjo 23 dieną.

Prancūzijos prezidento specia-lūs pasiuntinys Stephane Hessel pagrobikams pasiūlė \$888,900 gryniais pinigais ir \$1,33 milio-nu vertės nekarikių reikmenų, bet maistininkai reikalauja pu-bės \$2,2 milijonų pinigais, o ki-tos pusės ginklais.

Toubou genties maistininkai prieš 17 mėnesių su Mrs. Claustre kartu buvo pagrobė ir du vy-ru — prancūzų Marc Combes ir vokiečių gydytoją, Christophe Staeven. Po kelių mėnesių vo-kietijai išpirkimą sumokėjus, Staeveną paleido, o Combes iš maistininkų pavogtu sunkveži-miu pabėgo į Libiją.

Prancūzijos prezidento pasiū-lymas maistininkams buvo nu-mestas iš lėktuvo praeitą penk-tadienį kartu su radio aparatu, kad Mrs. Claustre pagrobikai ga-lėtų atsakyti.

Teroristų ginklų arsenas didėja

WASHINGTONAS. — Naujų rūšių ginklų teroristų arsenaluo-se daugėja ir susirūpinimas di-dėja, kad ekstremistų grupės ga-li juos panaudoti masinei des-trukcijai, pareiškė Valstybės se-kretoriaus asistentas Robert Feary pasikalbėjime su U. S. News & World Report atstovu. Pavyzdžiui dar 1973 metais Pa-lestinos teroristų rankose Romos aerodrome buvo rastos Sovietų gamybos panešamos A-7 šilumos iekkančios raketos.

Esama susirūpinimo, kad te-roristai gali kai kuriais atvejais panaudoti masinės destruktijos ginklus, pasakė Feary. „Tos rū-šies grasinimų jau esame gavę, nors tie grasinimai buvo niekas daugiau kaip prasimanyti grasi-nimai“.

Internacionalinis terorizmas nepasiekė Jungtinių Valstybių, kurios tvirtai laikosi politikos ne-sileisti į derybas su išpirkimo reikalaujančiais teroristais, pri-dūrė jis.

Dviem taikos dienom Beiruto policijai, sanitarams ir ugni-agesiams pavyko atkasti ir išvė-žti 49 lavonus. Apskaičiuojama, kad praeitą savaitę užmuštų skaičius turėjo būti dar dides-nis, nes namo negrįžo didokas partizanų skaičius. Sužeistųjų skaičius viršija 400. Lengviau sužeistieji gauna pirmąją pagalbą ir paleidžiami iš ligoninių na-mo, bet sunkiau sužeistieji rei-kalingi geresnės priežiūros.

Šiandien paaiškėjo, kad Siri-ja pasisilūle tarpininkauti tarp Libano krikščionių ir musulmo-nų. Didžiausiu meklėju yra Si-rijos užsienio reikalų ministras Abdul Halim Chadam. Jis jau kalbėjo su kai kuriais vyriausy-bės atstovais ir vaikišiojo nuo vieno partizanų viršininko pas antrąjį. Jis bandė susisiekti ir su Name priemiesčių kovojančių pusių vadais, bet jam nepavyko. Aiškėja, kad Libano premjeras Karami, nepajėgęs pats susitar-ti su kariaujančiom pusėm ma-hometonams pasiūlius ir pačiam Sirijos užsienio ministeriui pa-sisiūlius, sutiko leisti jam tarp-ininkauti.

Didžiausio įtarimo sukėlė Si-rijos valdžios nutarimas pasiūsti iš Damasko, Sirijos sostinės, į Beirutą, Libano sostinę, 60 gais-rams gesinti mašinų. Krikščio-nys įtaria, kad tos mašinos su-siunčiamos karo medžiaga maho-metonams. Tų mašinų paruoši-mas ir išsiuntimas sukėlė didelio susirūpinimo Izraelyje. Karami ir Chadam aiškina, kad šaltas vanduo dažnai yra daug geres-nis aistroms malšinti, negu kul-kosvaidžiai, bet krikščionys, ne-turėję progos patikrinti tų „gais-rams gesinti mašinų“, nerimau-ja, nes nežino, ką jose sirijiečiai veža. Jeigu tai būtų ginklai mahometonams, tai tada kraujo praliejimas Libane būtų dar di-desnis.

Sirija labai nepatenkinta Egipto-Izraelio pasirašyta sutartimi, tuo tarpu Libano vyriausybė su-tinka sutarties sąlygas respek-tuoti.

CIUDAD OBREGON, Meksika. Keleivių pilnam autobusui iš aukšto kelio nuriudėjus į Alto kanalą 18 žmonių, jų tarpe 7 vaikai, prigirė, penki neberandami, o devyni išliko gyvi.

Vėsiu. Saulė teka 6:54, leidžiasi 6:58.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIME

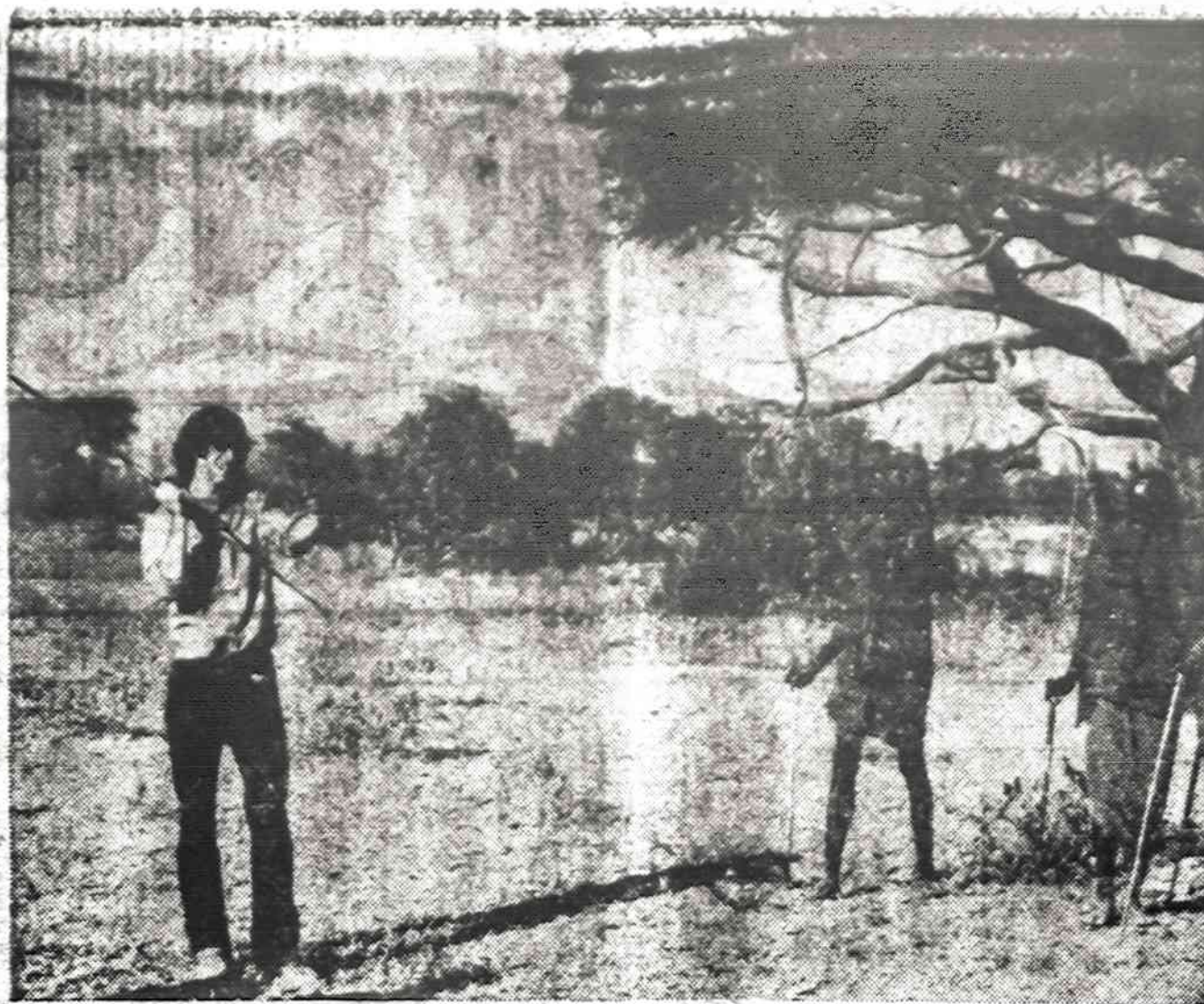
Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai
Naujausių mokslo žinių populiarus perteikimas
JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

PENSIJON IŠEJIMAS - TREČIO AMŽIAUS PRADĖJIMAS

Pensininko dienas renkimės keisti pilnutiniu gyvenimu.
E. Virginia Beverly

Niekio nedarant tik tilte skylė pasidarė. Kiekvieno gėrio sau ir artimui trokštant, reikia pasilaikyti ir durti visą savo gyvenimą. Taip, visą — net ir pensijos sulaukus nereikia užpildyti ir vien dėl uodo įkandimo skystis. Visi galime pagerinti savo gyvenimą kiekvieną dieną. Tai yra pensijon išėjimas. Dabar medicina pensijos lafka vadiną trečiuoju žmogaus amžiumi — jis sėka po jaunystės ir po darbingojo laikotarpio žmogaus gyvenimo. Tad visi iki vienam jau dabar renkimės laimingam trečiajam savo amžiui — pensininko dienoms.

Kiekvienas suaugęs turi gerokai iš anksto rengtis toms dienoms, kada su amžiaus našta ateina daugelis mūsų gyvenimą sunkinančių dalykų. Pėdus tada ima slėgti vienu, nes vaikui esti apleidę namus. Taip sakant, tuščiam lizde tėvas ir motina ima nuobodžiauti. O to neturėtų būti. Už tai reikia tinkamai rengtis pensininko dienoms. Pensijon išėjimas vienam gali reikšti naujas patirtis ir gyvenimo papilnėjimą, kai tuo tarpu kitam pensijon išėjimas prilygsta prasmingo gyvenimo galui. Taip ne vienam lietuviui neturi atsitikti. Nusiminimui ne vienas neturime pasiduoti. Visi imkimės bet kokią naudingą ir sau patinkančią užsiėmimą. Pensininkas dažnai užpuola nemalonį ligą — nusiminimas ir darbo nekeitimas bei nenoras gyventi, su draugais susitikti. Tokie turi turtis su savo gydytoju. Jis patars reikiamų hormonų ir vaistų griebtis ir suteiks aplinkybes, kuriose žmogus jausis laimingas. Toks lietuviškos Sodybos mūsiškiams įkūrimas kiekvieno lietuvių gyvenvietėje yra didelis gėris pensininkams. Čia jie ne vieną dieną, kaip piknikas, bet visą savo gyvenimą žmonėjasi vienas su kitu sau patinkančiu asmeniu. Tik vienybėje visų mūsų išsigelbėjimas nuo tikros senatviškos pabaisos — nusiminimo ligos. Geriausias vaistas prieš nusiminimą yra geras užsiėmimas pagal savo nusiteikimą. Štai viena virš as tuonasdesimt metų senelė labai

Robert F. Kennedy Jr., Afrikoje vadinamas Bwana Kennedy, bando mesti ietį. Greta stovi du specialistai, kurie sėka, ar jaunuolis jau pramoko tiksliai ietį mesti. Be patyrimo niekas ieties toli nenumes.

linksmai ir laimingai leidžia laiką gyvendama pas svėtinus, o savo namą tuščią laikydama. Ji nuolat kuo nors užsiėmęs: tai drauge žmonėjasi, tai lietuviško ir nelietuviško radio klausosi, tai siūva, tai mezga, tai poterių kalba. Užsiėmimai nėra kada nuobodžiauti, nėra kada nusiminti. Bet yra ir vėlinių priedusių pensininkų: jie pavydi mūnietiams darbo nemetantiems pensininkams, kam jie laimingi jaučiasi. Todėl darbo nesigriebiantieji pensininkai persekioja dirbančiuosius: — "Kam tu dirbi, kad tu nuolat koki nors užsiėmimą susirandi — aiki su mumis pasėdėt, paplept... žinoma, gerai laiku pasėdėt ir paplept, bet nuolat taip elgiantis gyvenimas pasidarą pragur. Jau dabar niekas netiki, kad Dievas Adomą ir levą galejo nubauti darbu išvaidamas iš rojus. Priesin-gai, dabartinis išmintingas žmogus darbą laiko gyvenimo palaikymu. Be darbo vaikas užauga baltu žmogumi — jo visi vengia, net bijome. Be reikiamo užsiėmimo užaugusius dabartinius jaunuolius mātome visose piktdarytėse. Toliau bus dar gražiau, nes dabartinės šeimos daugumoj yra ne šeimos, bet žmogžudžių perkylos.

Toks nepasirengėlis atsiranda pas gydytoją įvairiai besiskundamas ir labai nusiminęs.

Gyvenimo sunkenybės ir ligos

Gydytojų atlikti tyrimai aiškiai nurodė, kad yra tiesioginis ryšys tarp gyvenimo sunkenybių — suirčių (križių) ir liguistumo (chroniško, proto, ir net uždegimo). Kiekviena gyvenimo pakaita reikalauja prisitaikymo. Taip jau esti, kad kuo didesnis prisitaikymo iš žmogaus pareikalauja gyvenimas, tuo tikriaus tas žmogus vėliau įgaus kokį liguistumą. Pensijon išėjimas, ypač jei eiti pensijon vertinama ir jei pensijon einama su kartėliu — nenoromis — yra didelio prisitaikymo reikalaujanti gyvenimo permaina. Tada reikia žmogui savo teigiamas jėgas, kad nepakenkus žmogaus sveikatai. Yra žmonių, chroniškai sergančių ir labai gražiai pensininko dienas leidžiančių, nes tokie žmonės savo dvasia yra gerai nusiteikę ir naudingais darbais užsiėmę. Priesin-gai, jokio darbo nesigriebiantieji, esti nelaimingiausi žmonės pensininko amžiuje. Tokie metasi girtuoklystėn, skęsta plepaluose ir širds savo širdyje ant visų tu, kurie artimui tarnaudami jaučiasi žemėje kaip dangūje.

pakliūsi. Ten tik save aprūpinantieji priimami, mat, su tokiais nėra jokio vargo. O pinigai ir tokių nedvokia. Ir mes vargstame ne todėl, kad pinigų nebūtų, bet todėl, savą prakaitą pilstome į lenkiškas-airiškas staltieses. Gana tokio savęs žudymo!

Nepamirštini ir blogumai senatvėje

Lietuviai turi pats savo likimą imti į savo rankas. Visi sutartinai daug sau talkinsime, jei nepilstysime savo prakaito į sveikimas kišenes. Laikas visiems, ypač kunigams — gydytojams — dirbant sutartinai pasistatyti tokią prieglaudą, kurioje tilptų nelaimingas pensininkas. Vienų Putnamo Senelių angeliškumo toli gražu nepakanka. Mes turime nepalyginamai daug vargo — tik užmerkiame akis, kad jo nematytume. O vargą iškeliančiuosius mes gražiausiai apkoliojame — girdi, bedieviai atsirado — jiems negana pakrapymo, pašlakstymo, patepimo...

Galima susilaukti laimingų dienų senatvėje

Prancūzai apie pensininkus prasmingai išreiškia sakydami, kad pensininko amžius yra atsinaujinimo ir persitvarkymo laikas. Prancūzai nevertuoja neigiamus nusiteikimus apimančią žodį "Pensininkas" (retirement). Tai primena pasitraukimą bei prašalinimą iš darbo, tarnybos, įstaigos — patenkant į privatumą bei uždaramą.

Pensininko dienos ir senėjimas gali būti tarsi dovana už gerai atliktus darbus jaunystėje ir amžiaus pajėgume. Apie pensininko dienų gerumus rašoma knygose. Štai jų užvardimai: "Geras ilgas amžius", "Senatvė be baimės", "Gerai, aš jau senstu", "Kaip sukurti likusį gyventi laiką geriausiu savo gyvenimė" ir kitokie.

Bertha Margaret Keen rašo, "Laimingi yra tie žmonės, kurie save surado ir savą gyvenimą išreiškia pilną, patenkinantį savitumą: kurie dirba tokius darbus, kurių atlikti jie nuoširdžiai trokšta — būdami tokiais asmenimis, kuriais jie geidžia būti. Bet laisvė ir neskubotumas pensininko amžiuje nelaukta susilaukia pašalinių trukdymų. Tie trukdymai gali būti paties asmens prisitaikyti ar iš aplinkos gauti — jie kartais vardo pagyvenusio žmogaus gyvenimo giedrumą. Yra tokie paskai, kad pensininkas yra dvigubas vyras su tik puse pajamų. Tai perstatymas senatvės dienų realybė. Pastaroji aptamsina pensininko dienas, jų palaimą. Yra linksmų pasakojimų apie pensininkus, bet tam asmeniui, kuris atsakanciai nepasirengė gyvenimo pasikeitimui, yra skaudu juoktis krestti ir jų klausytis.

Todėl kreipkime dėmesį į pensininko dalį. Reikia pačiam pensininkui šviesti: — apie reikiamą apsigyvenimą, apie tinkamą laisvo laiko sunaudojimą, apie atsakančią savo pinigų naudojimą — tvarkymą, rengtis žmoniškai sutikti savo gyvenimo sunkumus, nuostolius ir kitokius nedatekius. Pensininkui reikia susirasti gerą draugystę ir saugotis visokių išnaudotojų, kurių visur pilna yra ir dar naujų atsiranda. Tik tu, pensininkas, neapsižiūrėk — ir jau tave bus apšukavęs koks nenaudėlis.

Gerai pensininkui turėti apie save savo gimtos kalbos žmones. Svetimomis kalbomis senesniųjų mažai kas gerai kalba ir mažai apie save turi gerų svetimtaučių. Todėl visi pajėgesnieji lietuvių stenkimės sudaryti geriausias sąlygas mūsiškiams pensininkams savųjų tarpe. Taip elgiasi žydai: nė vienas jų pensininkas neslankioja tarp svetimųjų — jie kiekvienam savam pagyvenusiajam turi įrengę geriausias būveines. Pajėgesnieji žydai dirba iš anksto: stato prieglaudas, poilsio namus, sodybas saviems nepajėgiantiems. O mes nors panašaus ar darome? Kur tau! Mes surinkdami milijonines sumas per gausybę metų savuosius skriaudžiame — mes savą prakaitą gyvenimą geriname airiams ir visiems kitiems — tik ne saviems. Žiūrėkit, kas pasidarė iš lietuvių suaukų didžiausių turtų parapijoms, vienuolioms. Jais naudojasi visokio plauko svetimtaučiai, kai mūsiškiams yra būtina pagalba. Juk visų lietuvių prakaitu sulipdyta vienintelė lietuviška prieglauda ir ta nėra lietuvių žinioje — ir ten tikros pagalbos reikalingas — suparalyzuotas, ne-

švičdami ir asmenybes tobulindami visiems pagyvenusiems, nenustumkime šalin galimus negerumus senatvėje. Kiekvieno žmogaus gyvenimas yra pilnas sunkenybių. Jos senstant nepranyksta — kartais gausėja. Protinės sveikatos pagrindas yra pripažinimas, kad skausmas, baimė, liūdesys ir net beviltiškumas paveikia visą žmogaus gyvenimą neigiamai. Už tai reikia visiems sudėtinai veikiant mažinti kiekvieno žmogaus neigiamus pergyvenimus; suteikiant jiems žmoniškiausią aplinką jų senatvėje. Už tai kelkime viešumon pensininko nereikalingas kančias ir eikime jiems kuogeriausiomis pagalbom.

sisaugotume nuo jų nekartodami senų klaidų. Tik laisingai elgdami mes pajėgsime sumažinti negerumus senyvo žmogaus amžiuje.

Išvada. Patys ruoškimės laimingai senatvei savo sveikata visapusiškai tvarkydami ir kitiems taip tvarkytis talkindami. Neleiskime savo lėšų abejotinos vertės svetimtaučiams, kada mes patys savus senelius esame priversti palikti jų pačių likimui, patekus svetimtaučio pastogėj, kur nėra širdies.

Pasiskaityti. Geriatrics, January 1975.

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYK DEMOKRATINĮ
VIENKASŲ NAUJINIENAS

LIETUVOS VARDŲ KILME

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilę Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygėlę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILME. Minkšti viršeliai, kainą \$2.00. Knygelė jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsiųsėt šiuo adresu:

NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A. VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Cikagietės išpūdziai okupuotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiški ir intymūs nuotykių aprašymai, paimiti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista. 150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poeto Nado Rastenio vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

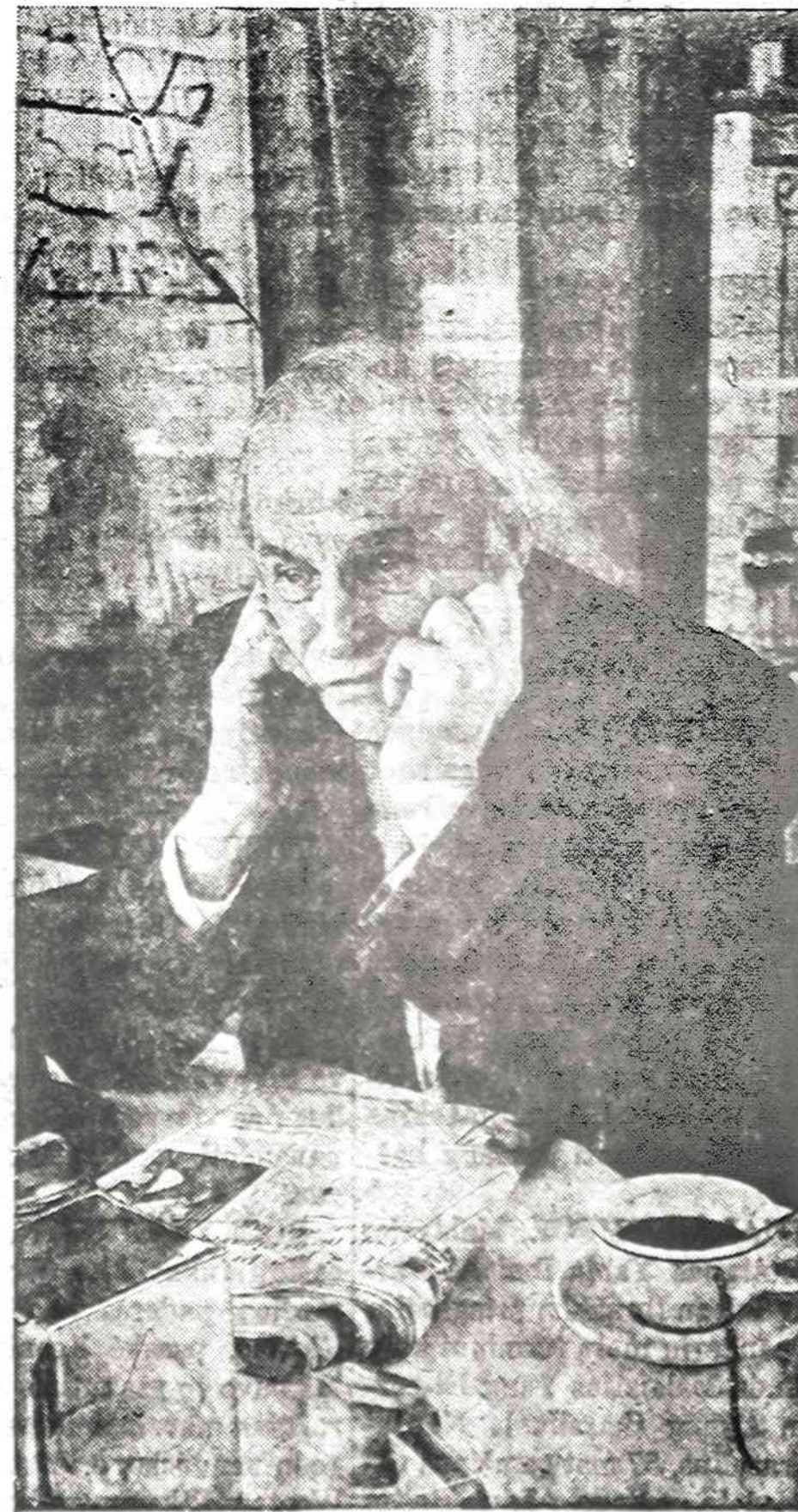
Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto brožuai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius i Naujienas arba atsiuntus čekį ar pinigine perlaide.

NAUJINIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

Why should you join the
Payroll Savings Plan now?
Maybe you'll find out later.

The future can be too late for saving. So if you want security, you'd better start today. The Payroll Savings Plan makes it easy. Because an amount you choose is automatically set aside from each paycheck to buy U.S. Savings Bonds. That way, your savings build year after year. So start today. Because tomorrow, today will be yesterday.

Now it's time to pay off. Interest on U.S. Savings Bonds is 6% per year. Bonds are repaid at 100% when you cash them. When needed, they can be cashed at any bank. Interest is not subject to taxation or loss in liquidation. And federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America. Join the Payroll Savings Plan.

NAUJINIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" naujam skaitytoju

7722 George St. Lik už \$5.00 mėnams!
La Salle, PQ, Montreal 690, Canada (Reguliari prenumerata — \$10.00)

Prasome iskirpti ir prisiusiti (Pavardė ir vardas)
je vėri nurodyti (Tikslus adresas)
prenumerato (Tikslus adresas)
mokesčių.

PUIKI KNYGA, PARASYTA SU MEILE LIETUVAI IR ZEMDIRBIAMS

Dr. Juozas Dauparas. ZEMES UKIO SVETIMAS. Studija, išleista Chicagoje 1966 metais paties autoriaus lėšomis. Knyga dviejų dalių: Zemes ūkio svetimo problemos ūkininkų krašte. II dalis: Zemes ūkio svietimas Lietuvoje.

Autorius savo žodyje rašo: "Jei liūdnas lietuvių tautos likimas nebūtų sutrukęs Lietuvos nepriklausomybės gyvenimo ir nebūtų sugriovę gražiai išaugusį ir suklestėjusį Lietuvos politinį, ekonominį ir kultūrinį laimėjimą, šiandien, drąsiai galima sakyti, lietuvių tauta galėtų didžiuliais ir džiūgaui savo žemės ūkio kultūros vaisiais ir prilygti patioms iškiliosioms Europos tautoms".

Knygos apie žemės ūkį atrodo tik žemdirbiams skaityti, kadangi absoliuti lietuvių tautos dauguma (88.12%) buvo ūkininkai ir po pasaulį išblyškusių lietuvių absoliuti dauguma yra arba patys buvę ūkininkai, arba ūkininkų vaikai, reikia, kad ši knyga bus brangi absoliučiai lietuvių daugumai, ypač kadangi knyga su tokia meile Lietuvos žemei parašyta, kad pradėjus skaityti nebesinori pertraukti. Knyga autoriaus skiriama Lietuvai šiais žodžiais: "Dėkingas sūnus — mylimai Tėvynei Lietuvai".

Knygos 300 puslapių su daug vaizdelių ir lentelių, kainą tik \$5.00. Gaunama Naujienose.

Cekį arba Money Orderį siųsti tokiu adresu:

NAUJINIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608
Gavę pinigų, tuojau knyga pasiusime.

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemaiu išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapacinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apledėjiant Lietuvą, bėgima nuo bolševikų ir gyvenima tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kainą 4 dol.

Juozas Kapacinskas, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išeivio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tasa. Tai yra Amerikoje beiskuriantio ir palvariai išskurusio asmens istorija. Knyga gausiai iliustruota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETĖS IŠPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaudus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MĄČISUKUOJŲ KILIMU I VILNIU. Kelionės i Lietuvą išpūdziai. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ I ANAPUS GELEŽINES UZDANGAS. Autoriaus pastabumą neapgauna Inturisto ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražu stiliumi.

Vincas Zemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAS. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Zemaitis, LIUBLINO UNIJOJ SUKAKTIES PARAŠTEJE. 84 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJINIENOS, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čekį ar pinigine perlaide.

FELIKSO VAITKAUS SKRIDIMAS

(Jo žygio 40 metų sukakties proga)

(Tęsinys)

Pagal naują rugpjūčio 20 d. vakare Dr. Kimball pareiškė, kad oras virš Atlanto yra vidutiniškas, ir gal per sekančias 24 valandas nebus blogas. Vaitkus nusprendė skristi.

Pranešęs Dr. Grigaičiui apie savo sprendimą, Vaitkus nuėjo miegoti. Buvo užmigęs tik gal 2 ar 3 valandas, nes vis galvojo apie būsimą skridimą.

Rugpjūčio 21 d. Lietuvos Aero Klubas pirm. prof. Z. Zemaitis gavo sekančio turinio telegramą: "Feliksas Vaitkus skrenda šiandien, rugpjūčio 21. Pakils New York'e 5 val. rytą. Oras vidutinis. Praneškite Airijai. Grigaitis". Telegramoje žodis "Airijai", reiškė "Airijos Athlone radijo stotiai", kad ši pagal susitarimą kas 15 min. pranešintų orą ir duotų plokštelių muziką, tuomi duodama kryptį Lituanicos II radijo — kompasui.

ATLASS sekr. A. Vaivada pranešė telegrama Liet. Aero Klubui: "Vaitkus išlekia 5 val. šį rytą. Vaivada".

Anksti atsikėlęs, Vaitkus su žmona ir uošviu nuvyko į aerodromą. Jo išlydėti susirinko draugai lakūnai ir pažįstami, iš viso virš 100 žmonių.

Lėktuve buvo pakrauta: 700 galionų benzino, alyva, vainikas Dariaus ir Girėno pagerbimui, ir 1,000 laiškų. Be šio krūvio, Vaitkus dar įsidėjo gumines valteles, revolvėrį, termusinį butelį kavos, sumuštinį ir šokolado. Pilnai pakranta Lituanica II svėrė 3,440 kg.

5:05 Reuterio žinių agentūra telegrafu išsiuntinėjo žinią: "Vaitkus ketina pakilti bet kuriuo momentu šį rytą iš Floyd Bennett aerodromo Long Island, ir išskristi į Lietuvą. Jo lėktuvas buvo išgabentas iš angaro prieš aušrą. Vaitkus skrenda vieną".

6 val. 43 min. New York'o laiku sužėdė Lituanicos II variklis. Juono 28 metų amžiaus lakūno

veide nesimatė jokių susijaudinimo ženklų. 6 val. 45 min. Lituanica II, prariedėjusi tik 400 pėdų pakilimo taku, pradėjo kilti žygiui į Lietuvą...

Pagal naują Lietuvos žinių agentūra Elta pranešė gyventojams seniai lauktą džiugią žinią: "Reuteris praneša, kad Vaitkus pakilo sunkiai pakrautu lėktuvu 6 val. 45 min. New York'o laiku, po 300 pėdų įsibėgėjimo. Pakilimo metu oras buvo visiškai ramus".

Savo knygoje "Atlantic Fever", Edw. Jablonski apie F. Vaitkaus skridimą rašo: "Jei Vaitkus ir tyčia būtų laukęs blogesnio oro, nebūtų sulaukęs. Jis tuoj įskrido į lietu, migla, priešingos krypties vėjas, ir beveik visą laiką turėjo skristi pagal instrumentus. Kai bandė pakilti virš gaudinančios miglos vietumos, jo lėktuvas ten pradėjo apledėti..."

Lietuva laukia

1935 m. birželio 3 d., dalyvaujant 26 organizacijų ir spaudos atstovams, Kaune buvo išrinktas dešimties atstovų vykdomasis komitetas F. Vaitkui suteikti. Į jį įėjo: Kauno miesto burmistras A. Merkys — pirmininku; Lietuvos Aero Klubas — pirmininkas prof. Z. Zemaitis — I vicepirmininku; Karo aviacijos atstovas kpt. Mitalas — II vicepirmininku; Liet. Saulių S-gos ir Kūrėjų-Savanorių S-gos atstovas J. Kalnėnas — sekretorium; Tautininkų S-gos atstovas A. Dilba — išdėtininku. Netrukus buvo nustatyta iki detalių smulkiai Vaitkaus susitikimo ir pagerbimo programa.

Kad palengvinus Vaitkui skridimą, Lietuvos Aero Klubas, Paštų Valdybai tarpininkaujant, buvo iš anksto susitaręs su Airijos radijo stotimi Athlone, kad ši, Vaitkui skrendant, kas 15 min. duotų meteorologinius pranešimus ir plokštelių muziką. Stotis šį susitarimą stropiai vykdė.

Feliksas Vaitkus prie galutinai paruoštos Lituanicos II.

F. Vaitkus iš New York'o pakilo 12 val. 45 min. po pietų, Kauno laiku. Jei viskas būtų sėkmingai vykę, Kauną turėjo pasiekti sekančią dieną, apie 2-4 val. po pietų. Numatytu laiku į brangaus svečio susitikimui tvarkai paruoštą Kauno aerodromą susirinko apie 30 tūkstančių žmonių minia.

Miniai belaukiant, tuo pat laiku iš reprezentacinės kelionės po Pabaltijo valstybes grįžo taip vad. oro "traukinys", susidedęs iš Lietuvos Aero Klubo neseniai įsigyto autožyro (malūnsparnio) ir vieno lėktuvo, paskui save tempiančio sklandytuvą. Jiems tūpiant Kauno aerodrome, minia suklebė dideles ovacijas, bet išų žvilgsniai vis nekantriai krypo į vakarus, bene pamatys taip laukiamą brolių Amerikos lietuvių ryšio su tėvyne simbolį — Lituanicą II.

Vaitkaus skridimas

Kaip jam sekėsi skridimas pakilus iš Floyd Bennett aerodromo, vėliau pats F. Vaitkus šitaip pasakojo:

"Išskridau penktą su puse ryto ir leidausi numatyta kryptim. Žemę mačiau lėkdamas Amerikos pakraščiais ligi N. Skotijos, Halifaxo, o nuo tos vietos jos jau nemačiau. Po 100 mylių nuo Amerikos jau nemačiau nei žemės, nei dangaus.

Skridau pro Newfoundlandą, bet jo nemačiau, nes jis buvo apklotas miglomis.

Iš daugelio duomenų spėjau, kad vėjas skristi buvo nepalankus. Skridau 10-15,000 pėdų (3,000-4,500 metrų) aukštyje.

Maža to, kad lėčiau miglose, apie 3 val. naktį pradėjo smigti šlapdriba ir apšalo lėktuvas; tuojau teko leistis iš 4 kilometrų aukščio ligi 2 ir 1.5, kur buvo šilčiau ir ledas nutrūko, bet už tai patekau į lietu, kuris tęsėsi kiau-ras 3 valandas.

Tai buvo ypač aklas skridimas, kuris tęsėsi 17 valandų. Tas 17 valandų turėjau vadovautis tik instrumentais ir radijo stotimis, kurias girdėdamas aš galėjau nustatyti skridimo kryptį. Skridamas girdėjau New York'o radijo stotį, Newfoundlando, o po to pradėjau girdėti ir Athlone stotį. Pirmą muziką, kurią išgirdau, buvo "Medinių kareivių paradas". Po kelių kartų išgirdau Paryžiaus radijo stotį ir iš jos, drauge su Athlone stotimi aš žinojau, kad skrendu gerai.

Tiesa, vieną syk pamačiau žvaigždes, bet jų nebuvo tiek, kad pagal jas galėčiau orientuotis ir nustatyti kryptį; be to, ir astronominių instrumentų neturėjau.

Nedalėkusi apie 100 mylių ligi Airijos, iš kokių 3,500 metrų aukščio per storas debesų kiau-ras pamačiau jūrą. Tai buvo po 17 valandų aklų skridimo. Kadangi mano skridimas pareikalavo per daug benzino, o be to pastebėjau, kad siurblys, kuris paduoda benzina į variklį, praleidžia nutekėjimą, tai buvo aišku, kad atskristi į Kauną su turimu benzino kiekiu negalėsiu. Teko pasirinkti vietą kur nusileisti: kur nors Airijoje, Dubline, ar Vokietijoje?

Per radiją gavau žinią, kad virš Dublino žemas rūkas, už Anglijos rūkas, ir tiktai virš Baltijos giedra. Nusprendžiau nusileisti Airijoje. Pabandžiau lėkti ligi Dublino, bet pasirodė, kad tikrai ten didelis rūkas, kuris gulį žemai, todėl teko grįžti prie Ballinrobės, kur mačiau pievų, ir kur buvo geras oras. Bet čia laukuose gėnėsi gyvuliai. Pasi-rinkęs mažiau ganomą lauką kur buvo tik trys arkliai, aš juos pirmą nubaidžiau į šalį ir leidausi. Bet esant nuo žemės 4-5 pėdų aukštyje, vėjas netikėtai pakreipė lėktuvą ant šono ir vienas sparnas palietė žemę: lėktuvas momentaliai apsisuko į priešingą pusę, ir jau nesuvaldomas nukrito.

duočiau ką nors atminimui. Aš jiems daviau nereikalingų medžio dalelių nuo sparno. Man ai-riu karininkai padėjo supakuoti lėktuvą, nes mačiau, kad čia vietoje bus sunku jį greit pataisyti. Mano išpuošiai iš Airijos yra kuo geriausi". (Ištrauka iš "Lietuvos Sparnai", 1935 m. Nr. 10 ir "Laiko Žodis", 1935 m. Nr. 18-19).

Nervų įtempimas, skrendant tokiomis oro sąlygomis akiai (pagal instrumentus), pareikalavo iš F. Vaitkaus nežmoniškų jėgų. Be to neužmirškime, kad jis buvo beveik dvi paras nemiegojęs: prieš išskrisdamas, tą naktį New York'e temiojo 2-3 val. Na, tais laikais gal ir tą tablečių apsigynimui nuo miego, kurias šiais laikais naudoja kai kurie studentai ruošdamiesi egzaminams, nebuvo. Be to, Lituanica II, kovodama su priešingos krypties vėjais, apledėjimu ir lietum, pagaliau prakiurus benzino siurbliui, sunaudojo žymiai daugiau kuro, nei buvo numatyta. Todėl ir Vaitkaus sprendimas tūpti kur nors Airijoje buvo tikslus ir geras. Pasipildęs kuro, jis dar tikėjosi užbaigti kelionę į Kauną oru.

Jo pasirinktas nutūpimui ūkininko laukas nebuvo pakankamai didelis. Kadangi Lituanica II užsparnių (flapsų) neturėjo, Vaitkus lėktuvą tūpdė labai mažų greičiu ir "slysdamas". (Šis tūpimo būdas yra plačiai praktikuojamas ir patiriamas naudoti senesnio tipo lėktuvais tūpiant nepakankamo ilgumo takuose). Būdamas labai išvargęs, Vaitkus gal nepakankamai jautriai

reagavo vairais, ir galėjo prie pat žemės įeiti į vadinamą "stall".

Tą mano įtarimą patvirtino 1967 m. "Flying Annual" metraštis, kur psl. 105 yra aprašytos Lockheed Vega lėktuvo savybės. Ten pasakyta: "Stalls produce a slight right wing drop and give plenty of warning, but if one persists in holding the stick back, the plane will whip sharply to the left and go into a spin". Ir pagal paties Vaitkaus pasakojimą, dešinysis sparnas kludė žemę, tik jis spėjo kalnu buvus vėjų gūsį. Laimė, kad tai atsitiko prie pat žemės, Lituanica II buvo aplaulyta, o pats lakūnas išliko nei kiek nesužeidęs. Mi-nėtame metraštyje taip pat pažymėta, kad pilotui esant palyginamai labai arti variklio, triukšmas yra toks didelis, kad reikia naudoti ausines. Mokslas yra įrodęs, kad toks triukšmas žmogų labai nuvargina.

Nuo New York'o iki Ballinrobe, 5100 kilometrų nuotolį (du trečdalius numatyto 7200 km. atstumo) Vaitkus nuskrido per 21 su puse valandas. Matomai radijo — kompasas veikė gerai, nes nutūpė tik 90 km. nuo minėtos Athlone radijo stoties (!).

(Bus daugiau)

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė Serną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskatų. Dabar jie gali paskatinti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskatinti gražius istorijus. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos ar vasaros pasikaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ - Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jauniui, rašytojo ANTANO RŪKO lengvas, vaizdas, graži literatūrinė forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų lietuvių švietulio gyvenimu ir jų kietą, ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradėjo per tirpstantį sniegą liepa lazdynui išskleisti mažutį deimantų spindintį žiedą, apkaisto medžių šakas žirginiais, kaip konfetėmis ir pamazų įveda į gamtos vaizdą ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaizduose svajoja, juokauja ir verkia poetai, pajėgami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitis - Vaidilūnė, ŽVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 128 psl. Kaina \$1.—
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kišeninio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Butkys Juzė, EILERAŠČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIENISIA VĖTROJE. Eilių rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgellonis, GLADI - LIODI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kairys, AUKSINĖ SĖJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROŽIŲ ŠVENTĖ. Eiliuoti pasakojimai apie 3 išvengtąs lietuviškas senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių šilėlis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rūkas, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl., \$3.00.
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULĖLEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eiliuoti kūrinių liai, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Gruodis, AGUONOS IS SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumėnė, KARALIAI IR ŠVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 53 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BŪK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienu raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar pinigini orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikėlių. Kaina \$2.00.

Perautimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto perautimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbus. Pirmą, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiamas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.50
viename mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietose:	
metams	\$32.00
pusei metų	\$14.00
NAUJINIŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro Seštadieniais — iki 12 val.	

Feliksas Vaitkus žygis

Feliksas Vaitkus, kuklus Amerikos lietuvis, prieš 40 metų paprastu propeleriniu lėktuvu perskrido Atlantą. Jis buvo ketvirtas Amerikos lakūnas, perskirdęs vandenyną. Dabartiniu metu galingais sprausminiais lėktuvais šimtai žmonių kiekvieną dieną skrenda per Atlantą, bet prieš 40 metų, kai lėktuvai nebuvo tokie galingi ir neturėjo priemonių tolimiems skridimams, reikėjo savimi pasitikinti, skraidyti gerai mokančio ir didelį pasiryžimą turinčio lietuvio tokion kelionėn ryžtis.

Vaitkaus pasiryžimas ir pajėgumas perskristi vandenyną Amerikos lietuviams buvo didelė atgaiva. Lietuviai buvo sudėję didelę viltį į Dariaus ir Girėno skridimą, bet visi žinojo, kad jis baigėsi žiauria tragedija. Jiedu perskrido vandenyną, bet gyvybės neteko prūsų Lietuvoje, prie Soldino, visai netoli Lietuvos. Nepasiekė Lietuvos ir lakūnas Vaitkus, bet jis vis dėlto perskrido vandenyną prie labai blogo oro, nutupdė lėktuvą Airijoje ir pats išliko gyvas. Nusileidimo metu jo vairuojamas lėktuvas buvo šiek tiek aplamdytas, vienas sparnas nulėktas, bet pats lakūnas nebuvo sužeistas.

Amerikon atvykusių lietuvių sūnus domėjosi Lietuva ir mėgo aviaciją. Mokykloje jis kreipė ypatingą dėmesį į matematiką ir skraidymo mokslą. Kai lietuvių pradžioje organizuoti Dariaus — Girėno skridimą, Vaitkus viską atidžiai sekė ir pats stengėsi tapti geru lakūnu. Pirmųjų dviejų lietuvių žuvmas Vaitkus neatbaidė nuo skraidymo ir nei kiek nesumažino lietuvių susidomėjimo tolimesniais skraidymais.

Naujienoms pradėjus organizuoti antrąjį Amerikos lietuvių skridimą, Feliksas Vaitkus sekė kiekvieną komiteto skridimui organizuoti žingsnį. Jis gyveno Wisconsin, bet atvykdavo į kiekvieną komiteto rengiamą aviacijos šventę. Komitetui įsigijus lėktuvą ir susitarus su lakūnu, Vaitkus skaitė dienraštį ir sekė kiekvieną sekantį planuojamojo skridimo žingsnį. Jis buvo Chicagoje, kai čia buvo perskraidinta Lituanica Antroji, jis kalbėjosi su komiteto nariais ir lakūnu. Kai lakūnas sulaužė su komitetu pasirašytą susitarimą, tai Feliksas Vaitkus pasiūlė skristi į Lietuvą. Jis sutiko ruošti ir dirbti tokiomis pačiomis sąlygomis, kokiomis buvo sutarta su pirmuoju lakūnu.

Lakūnas Vaitkus ne tik papildė tolimiems skridi-

Pasmerkto „paskutinis“ žodis

BIRUTE KEMEŽAITĖ

Juozas Gaila, galbūt jausdamas sąžinės graužimą, „Darbininkė“ (1975 m. rugp. 22 d.) pasiteisina „Kodėl Nesitarta, o Pasmerkta“...

Kaip žinome, JAV LB-nės Taryba posėdžiavusi birželio 21 — 22 d. Clevelande nutarė ir surengė savo ideologiniams

mams reikalingas žinias, gavo visus federalinės vyriausybės leidimus, bet jis ir įsigytą lėktuvą tokiai kelionei paruošė. Keliekiams skirtą lėktuvą erdvę jis paruošė didesniai kuro kiekiui ir įsigijo tuo metu prieinamus pačius geriausius prietaisus lakūno orientacijai. Visa tai kainavo stambias sumas pinigų, bet Dr. Pijaus Grigaičio ir Antano Vaivados vadovaujamas komitetas reikalingus pinigų pajėgė sukelti. Į darbą įsijungė ir pats lakūnas Vaitkus. Jis skraidė į didesnes kolonijas, pasakojo apie reikalingus paruošiamuosius darbus ir džiaugėsi, kai didesnėje lietuvių kolonijoje buvo sudarytas komitetas skridimui sukelti reikalingų pinigų.

Lakūnas Vaitkus žinojo, kad lietuvių tauta maža ir nepriklausomybę atgavusi Lietuvos valstybė buvo nedidelė. Milžiniškoje Amerikoje, kurioje žymiai didesnių tautų imigrantai susilieja ir dingsta, Vaitkus norėjo parodyti, kad dideliems žygiams gali ryžtis ir mažų tautų atstovai. Jis norėjo atkreipti didžiųjų dėmesį į mažą Lietuvą. Jis norėjo parodyti, kad lietuvių yra nedaug, bet kad jie yra tokie pat išradingi, tokie darbštūs ir tokie gabūs, kaip patys gabiausieji. Jis tai padarė.

Jis nepasiekė Lietuvos, bet vėliau Lietuvon jis nuvyko ir jo lėktuvas ten buvo nugabentas. Lietuviai verkė, nesulaukę Dariaus ir Girėno, bet jie savo širdį parodė atvykusiam Feliksui Vaitkui. Jį gražiai sutiko ne tik Kaune, bet ir kitose nepriklausomos Lietuvos vietovėse. Kaune buvo sudarytas specialus komitetas, vadovaujamas prof. Žemaičio, lakūnui Feliksui Vaitkui sutikti. Pagerbė jį mokslo įstaigos, pagerbė visuomenės veikėjai, pagerbė ir Lietuvos lakūnai. Iškilmingame susirinkime lakūnas Vaitkus papasakojo Kaune susirinkusiems lietuviams, kaip jo skridimas buvo organizuotas, koki darbai teko atlikti, kad būtų sukurta reikalinga pinigų suma ir atlikti būtinausieji pasiruošimai. Jiems jis pridėjo, kad vyriausiojo šio skridimo organizatoriumi buvo Dr. Pijus Grigaitis, Chicagoje išeinančių Naujienų redaktorius.

Turime būti dėkingi lakūnui Edmundui Jasūnui, surinkusiam tiek daug ir tokios kruopščios medžiagos apie Feliksą Vaitkus skridimą ir 40 metų sukakties progą priminusiam visiems Amerikos lietuviams apie tą kuklų lietuvių žygį, nugalejęs Atlantą ir išgarsinęs Lietuvos vardą ne tik Amerikoje, bet ir visame pasaulyje. Jo straipsniai noriai skaitomi ne tik vyresniųjų lietuvių, bet juos atidžiai peržiūri ir jaunesnieji, neturėję progos arčiau pažinti Feliksą Vaitkus ir didelio jo ryžto.

Savo ruožtu Naujienos praneša, kad šių metų lapkričio 16 dieną jos ruošia banketą Vaitkui pagerbti. Feliksą Vaitkus gyvųjų tarpe jau nebėra, bet jo žygdarbis vertas prisiminti. Visas sekmadienio vakaras bus skirtas paties Vaitkaus pasiryžimui skristi ir jį rėmusiai gausiai Amerikos lietuvių daugumai. Bus proga pamatyti to meto fotografijas, lėktuvo dalis, padidintas Naujienas ir išgirsti skridimo bendradarbių priremtą petį ir drąsaus vyro atliktą didelį darbą.

pradėto ir š. Mūsų auka, atnašaujant Jėzui kun. Gedinui Kijauskui, kuris palaiminęs tų 29-nių lietuvių neapikantą savo tautos žmonių, specialiai pritaikytą pamokslu, Kristaus vardu pakurstė greičiau be baimės daryti sprendimą.

Šis „teismas“, okupantų džiaugsmui, savo kokybe pralenkė net komunistinis teismas, nes komunistai savo auką pirmiau priverčia prisipažinti, prisiminti nepadarę nusiiktumą, o tik tada teisia. Mūsų šaliai, gi, mus nuteisė be prisipažinimo ir be kaltės įrodymų.

Lyg mažai vaikiai! Kokią praktišką vertę turi svetimame krašte prisiglaudusių pabėgėlių grupelės tie visoki pasmerkimai ar garbės teismai, kas jų bijo ir kas jų paisto? Toki pasmerkėjai tik patys pasmerkia save nuo kitų atsiribojimui spjauo į vandenį, kuris yra jų pačių gyvybės šaltinis...

Straipsnyje „Kodėl Nesitarta, o Pasmerkta...“ Juozas Gailos patalpinti aštuoni „baisiausi nusikaltėliai“. Brusiokienė, Juškevičius, dr. Danilevičius, Česlis, Januška, Vaičiūnas, Kemežaitė ir kan. Zakaruskas.

Štai dėl ko tų 29-nių buvau pasmerkta. Cituoju Juozą Gailos žodžius: „Negana to, kita jų „pirminė“, B. Kemežaitė, dar priedo vadinama jaunimo atstove (maždaug trisdešimčia metų pavėluotai), paskelbė Naujienose seriją straipsnių, kuriuose eilę asmenų išvadino „tautos savižudybės puoselėtojais“, „kolaborantais“. Tie asmenys: muz. A. Jurgutis, sol. A. Simonaitis, rež. J. Jurašas su žmona, Draugo kul. priedo redaktorius K. Bradūnas, PLB pirm. B. Nainys, rašyt. V. Butėnas ir tt. Tenka ir mūsų spaudai — Draugui, Darbininkui, Dirvai. Už ką? Gi už komunistinės propagandos skleidimą. Iki šiol neteko girdėti, kad nors vienas iš tų išdėgtų asmenų būtų kreipęs dėmesio į tos „pirminės“ rašliavą ir bandęs aiškintis ar tartis. Abejoju, ar ir šio laikraščio redaktoriai ar leidėjai ras reikalo jai įrodinėti savo patriotizmą.“

Daugeliu atvejų tenka džiaugtis, kad tie žmonės neina Lietuvai Bendrumenėje jokių pareigų ir tuo pačiu jos nekompromituoja. Ką šiandieną darytume, jei tokia Kemežaitė būtų išrinkta LB apygardos ar apylinkės pirmininke? Kaip LB turėtų reaguoti į jos rašinius?

Kaip matote, skaitytojai, aš buvau pasmerkta todėl, kad klausia, ką jie darytų, jei Kemežaitė būtų išrinkta LB apygardos pirmininke ir kaip jie tada turėtų reaguoti į jos rašinius?

Klausia, ką jie darytų, jei Kemežaitė būtų išrinkta LB apygardos pirmininke ir kaip jie tada turėtų reaguoti į jos rašinius?

mežaitė būtų išrinkta Nainio LB-nės Apygardos pirmininke ir kaip jie tada turėtų reaguoti į jos rašinius?

Pirmiau negu kalbant apie išrinkimus, Juozas Gaila turėtų manęs paklausti ar aš (iš vis) sutikčiau įstoti į jų LB-nę? Matot, kaip J. Gaila nesugebą logiškai galvoti, net nesupranta, kad priešingų tautinių įsitikinimų žmonės, nesutinką su mano idėjomis, niekada sau vadovauti manęs nekviečia, o kaip galėtų išrinkti, jeigu manęs pas juos nėra?

O jeigu kada būčiau išrinkta, tai reikštų, kad tie rinkėjai manęs norėjo, pritarė mano siekimui besąlyginės kovos už Lietuvos laisvę, pasisakymui prieš bet koki bendradarbiavimą su okup. Lietuvos komun. vadais ir pritaria bendradarbiavimui su Alta. Jei išrinktų, tai ir mano straipsnius teigiamai vertintų, nes juk ta pati žmogaus dvasia atsispindi ir jo kūryboje. J. Gaila klausia ką jis tada turėtų daryti? Arba turėtų atsistatydinti, arba persiauklėti...

SAVIEJI MANE „GINA“

Nustebau, o po to nusišypsuoju. Naujienose (1975 rug. 6 — 7 d.) perskaičiusi teisininko P. Stravinskio straipsnyje: „Pasmerkta, o Nesitarta“ manęs „gynimą“. Išvardinęs asmenis su kuriais J. Gaila nenori tartis ir priėjęs prie mano pavardės P. Stravinskis rašo: „Ypač su B. Kemežaitė „vadina“ (girdi, „maždaug trisdešimčia metų pavėluotai...“ PS) jaunimo atstove“. O pasakum, sekančiame Naujienų numeryje tą patį dar kartą, tik labiau paryškines ir pablizgines, pakartoja: „Ypač nęgrazu, tokiame augstame JAV LB-nės poste esančiam J. Gailai įžeidinėti viešai mergaitę dėl jos amžiaus, ką jis daro su pa nele Birute Kemežaitė“.

Stebėtinai dosnus kazin „kodėl šį kartą pasirodė ponas Stravinskis J. Gailai jam pripažindamas net LB-nės aukštą postą... Keista, kad P. Stravinskis, svarbiausiu ir vertingiausiu viešumon iškelti objektu pasirodė ne J. Gailos užpuolimas dėl mano straipsnių, ar kitų dalykų, bet tik tuščia, neverta dėmesio, J. Gailos pykčio jausmų replika, dargi ją palaikydama dideliu įžeidimu. Žinoma, jeigu ponas Stravinskis dėl šito taip susijaudino, taip įsižeidė, tai aš manau skaitytojams bus įdomu sužinoti iš kur J. Gaila nutvėrė tą kablūtę (Nukelta į 5 psl.)

A. VILAINIS - ŠIDLAUSKAS

O KAS TU?...

ROMANAS

6

Dabar jis be rizikos galėjo išvystyti ir pilną vaziavimo greitį. Bėgti prabėgo jam taip iš vaikystės dienų pažįstami namų kvartalai. Jie, rodos, dvelkė artumu iš kiekvienos gatvės ir jos kampo, keldami gyvus prisiminimus. Jis nedengė ir šviesaus vaizduotėje vėl iškilančio Lilijos paveikslą. Jie tarsi tik papildė plačių vaizdų jo išvaizdinę apylinkę. Mašina prabėgo pro raudonus parapijos mokyklos dviaukščius mūro pastatus. Tai vėl kaip kokia dovany puokštė būtų nukritusi tiesiai po jo kojomis. Tos visada ramios susimąsciusios vienuolės savo juodais rūbais, rodos, čjo viena po kitos, kaip kituomet su klegančiomis klasėmis. Jis moki, pasakojo daug nuostabių, tada nežinomų, dalykų, vis primindamas Dievo gerumą, jo apvaizdą ir meilę artimui. Aiškino, kad reikia tėvų klausyti, dorai gyventi, kad po mirties galėtų amžinai susitikti su ta gerąja Būtybė — Dievu jo didingoje karalijoje. Jos tada jiems ir įkurdavo, o kai kada ir jos pačios supykdamo ar tik apsimedavo ir rūšėdai bardavo už padarytas jų išdaigas. Nebuvo tada jos labai mėgiamos, bet dabar jos jo prisiminimu, akvse nors ir juoduose apdaruose

atrodė, kaip gerieji angelai.

Negalėjo prasyti ir kitoje mokyklos pusėje buvęs taip pat mūro pastatas, kuriame žilaplaukis senis turėjo smulkių prekių parduotuvę. Pertraukus metu, o neretai ir laisvalaikiu, jie buvo jo nuolatiniai svečiai ir pirkėjai. Kas tik buvo pigu ir gaunama už centus, ir dabar jo viršutiniame namų aukšte švietė pro vieną langą žiburys. Tikriausiai tas akinuotas, žilas ir sulinkęs žmogus skaitė vėl iš vaikų su džiaugsmu surinktus centus, visai pamiršdamas jų riksmą, triukšmą ir nuolatinę baimę dėl įprasto smulkmenų vaginėjimo. Tie vaginėjimai, kaip dabar Dennis prisiminė joje ir jų kasdieninių išdaigų ir pramogų sritį. Būriais subėgė į jo parduotuvę vieni derėdavo, pirkdavo tas smulkmenas ar saldinius, pyragaičius, o kiti, pasekė momentą, kad nemato senio akys, glemždavo, kas tik tuo metu papuldyt. Daugiausia ir smagumo būdavo ne dėl tos smulkmenos naudungimo, o kad senis savo budriomis akimis nepastebėdavo ir nepagaudavo. Suprantama ir dabar tas pats kartojasi kaip ir senio kas vakarą su šypsena skaitomi grubiais pirštais iš tų padauzų surinktieji centai. Jam tik dabar buvo aišku, kad tas senis rūšėdavo savo žvilgsniu, bet gera širdimi lygiai mėgo tuos mažuosius padauzus, kurie tuos centus atnešdavo. Jam visa pasidarė aišku, kad seniai būtų be tų triukšmadarių sunku gal ir nebeįmanoma net gyventi...

Tuo už poros blokų privažiavo savo artimiausių draugų — Džimio ir Roberto namus. Jų ir namai buvo šalia vienas antro, o jo tėvai gyveno priešais kitoje gatvės pusėje. Jis nuo vaikystės, mokyklos buvo su jais taip susidraugavęs, kad buvo pasidariusi nebe atskiriama ši trejukė draugų, mokykloje ir visose išvykose. Toji draugystė juos ir dabar tvirtai teberišo, nors jo suartėjimas su Lilija kartais ir suardydavo bendravimo planus. Jo širdyje buvo gimę kažkas naujo, ko nebuvo galima bespasidalyti su savo taip artimais draugais. Ir dabar matė, kad iš jų namų liejosi pro langus šviesa, bet nesustabdė savo mašinos pasiziūrėti, ką juodu dabar veikė. Nebuvo laiko, reikėjo skubėti pas Liliją. Tuojau pasuko skersgatviu ir už dviejų blokų sustabdė savo mašiną prie Lilijos namų. Skubiai išsokęs iš mašinos, neužtrenkęs nė jos durų beveik bėginiui pribėgo prie namo slenkščio ir paspaudė skambutį. Girdėjo skambučio čirškimą, ir širdis ėmė taip smarkiai plakti, kad rodė ir alsuoti buvo sunku. Metė dar žvilgsnį į apšviestus langus ir tikėjos, kad tuoj duris atidarys pati Lilija. Pasigirdo žingsniai, dar labiau šiluma užliejo krūtinę, bet kai prasivėrė durys, jis pamatė jos motinos veidą. Nelaukdamas nė jos kvietimo įeiti į butą jis metė ją staigiai klausimą.

— Ar Lilija namuose?...

— Ne, mifelas Denni... Ji išėjo...

— Kur?... Kada sugrįš?

— Nežinau. Aš trumpam buvau išėjusi ir grįžusi neberadau...

Maniau net kad judu abu kur išvažiuavote.

To pokalbio metu Dennis pasijuto kaip šaltu vandeniu aplietas. Jis pilnai tikėjo, ką sakė jos motina. Žinojo jos motinos būdą, kad ji dažnai išsiveda į smuklę. Ji dabar žiūrėjo į Dennį pavargusiomis, užgriuvusiomis akimis. Jos ir plaukai buvo patamsėję, ir girtumui privargęs josios veidas atrodė nemaloniai atstumiantis. Jis net atsitraukė porą žingsnių, kad nejaustų to dvokiančio kvapo. Atsisakė ir jos kviečiamas užėiti į namus, nors pagalvojo, kad reikėtų gal jos palaukti sugrįžtant. Nors ir taip nemaloniai paveiktas jis, žinodamas jos silpnę degtinę, pasakęs minutę luterė jai iš mašinos atnešė gražiai įpakuo- tą viskės bonką. Tokių dovanų jis jai atnešdavo dažnai, ir ji iš jo rankų paėmė godžiai ir su neslepiaumu džiaugsmu. Jai matyt staiga kilo toks troškulis, kad ji nē nelaukė, kol Dennis išeis į mašiną, pamosavo ranka, nusišypsavo ir greit užsidarė duris.

— Jie tikriausiai bus atsidūrę „Šokan-

Likes vienas Dennis jautė nemalonų apsvylimą. Erzino jį geliančiai tas jos išvykimas iš namų. Kilo klausimas ir, kur ji galėjo išeiti? Paskui bandė save nuraminti, įteigdamas sau mintį, kad galėjo už-eiti draugės, ir ji nebesitikėdama jo šį va-

karą beatvažiuojant, su jomis išėjo kur nors į kiną. Grįždamas stabtelėjo prie Džimio ir Roberto namų, bet ir jie buvo kažkur išsitenkę.

Jau važiuodamas galvojo, kur juos galima šiuo metu surasti. Jis nenorėjo grįžti į namus. Nesitikėjo, kad po to tų nelem- tų jam nepasisekimų galėtų greit užmigti. Staiga jam švystelėjo mintis

— Jie tikriausiai bus atsidūrę „Šokan- čių gražuolių“ užėjoje.

Ten jau ne kartą, jaunatviško smalsu- mo veikiami, jie buvo praleidę po kelias laisvas valandas. Tas „Šokančių gražuolių“ klubas nebuvo priskaitomas prie pa- doriųjų vietų. Jis, atvirai tariant, buvo deivės Veneros globoje. Čia šokančios merginos apsinuogindavo iki visiško nu- gumo. Jos ir rūbus numesdavo pagal mu- zikos taktą vis dar atlikdamos smuklę ju- desius. Nors viešojo nuomonė ir kernerė šią vietą kaip nepadorią, bet ji senbernių ir paauglių buvo nepaprastai mėgiama. Ja- nuoliai nepilnamečiai čia veržle veržda- vosi.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite

Dienraštį

NAUJIENAS

TELEF. PR 8-3223

DR. ANNA BALIUNAS

AKIJU, AUSU, NOSIES
IR GERKLIS LIGOS
2838 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6444

Prilima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-3012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTU IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
460 SUMMIT STREET
ROUTE 38, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:
Pirmadienis ir ketvirtadienis 1-7 val.
antradienis, penktadienis nuo 1-5, treči-
adienis, šeštadienis 8-3 val.

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius
1938 S. Main St., Westchester, Ill.
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

TEL. - BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIJŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS

Tel.: 561-4605 ir 489-4441
ODOS LIGOS - CHIRURGIJA
OFISAI:
1002 N. WESTERN AVE.
(Prie Western Ave. kampo)
5214 N. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

Ofisai: HE 4-1813
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienis, antradienis,
ketvirtadienis ir penktadienis
nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.

Trečiadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2818 W. 71st St. - Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treči-
adienis.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTU, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį
ir penktadienį 9-5 val. vak. Šeštadienį
ir 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumonas, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-5195

Prilima ligonius pagal susitarimą. Del
valandų skambinti telefonais: HE 4-2123
Jei neatsiliepia, tai telefonai: GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai: Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 8-4 ir 8-8. Šeštadienis 9-1.
2450 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Tel.: PR Prospect 6-5084

BUY U.S. SAVINGS BONDS

2450 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Tel.: PR Prospect 6-5084

ŽAIDIMAS SU MIRTIMI KOMUNISTŲ LAGERYJE

(Tęsinys)

Aš žvilgtelėjau į Kirilą. Vė-
jas plakė jo šviesius plaukus,
mėlynos akys nuo šviesių sau-
lės spindulių merkėsi, privers-
dami raukšlėtis veidą ir raukš-
lėdami paakius; nuo visos jo
neaukštos raumeningos figu-
ros, nuo tvirtų saulėį įdegsių
rankų drąsiai laikusių vairą,
dvelkė sveikata ir jaunatvė.
Šis puikus vyras man patiko.
Visada būdavo linksmas, labai
mylėjo gyvenimą, apsiukriai,
sąžiningai išsinarpliodavo iš
visokių pasitaikydavusių keb-
lumų, į kuriuos dažnokai dėl
savo stačiokiško būdo patek-
davo, nes visada kiekvienam
stačiai ir akis sakydavo teisybę
arba taip, kaip manė, be jokio

prisitaikymo noro bei pastan-
gų.

Iš penkerių lageryje išgy-
ventų metų, dvejus metus jis
išbuvo baudžiamuose izoliato-
riuose, iš kurių kaliniai retai
gyvi išeina. Lagerin jis pate-
ko už tai, kad viename susi-
rinkime kokią tai girtuoklį ko-
munistą pavadino "stakanu-
vu" (nuo žodžio "stakan" -
"stakan") - stiklinė, bet ne
"Stachanovu"). Šią epizodą
jis dažnai minėjo nuoširdžiai
juokdamasis, kai pasakojo
apie pasikalbėjimą tuo reika-
lu tardymo metu, su NKVD
tardytoju.

— Aš jam sakiau: drauge,
tardytojai, žymus mūsų sta-
chanovietis, gėrbęs žodis, di-
delis megejas už "apikaklės
užpildyti"... Nu, tai kas, sakau
šiam faktę ypatingą? Ir aš
geriu, ir įmonės direktorius
geria, ir vyr. — inžinierius ge-
ria, na, ir tamsta, manau, prie
progos nespėjauate... Vien tik
žaismas! O tardytojas atsako:
Taigi, va, šis "žaismas" tau
kainuos porą, o gal ir trejetą
metų lagerio. Tiksliai neįspėjo:
jis man kaštavo penkerius me-
tus. Tai žaidimas!

Ypatingai man patiko šitas
Kirilo pasakojimas. Žodį "žais-
mas" jis dažnai tardavo frazės
gale, lengvai šypsodamas
siris ir pakraipydamas galvą.
Užkandome bulvių su duona.
Kazarinas pavaišino mus
dešra, išgėrė degtinės stiklėlių
ir tuojau užmigo. Pachomyč rū-
pestingai uždengė jį savuoju
vatiniu bušlatu. Tuojau Pa-
chomyčiui pasidarė šalta —
plona kalinio rubaška, mažai
apsaugojusi nuo įkyraus taigos
vėjo, jis šiaušėsi ir gulė laivo
dugne.

— Ką, senas biesė? Viršinini-
ko pasigailėjai, o pats stimpai
nuo šalčio! — rėkė Kirilas.
— Nemanyk, degtinės jis
taudė, o tu jam bušlatą.
Žaisdamas! — Jis vis tik gėrė
šeimininkas... — teisinosi se-
nis. — Šeimininkas, šeimi-
ninkas ir šali. Imk mano kal-
drą... Še! Imk!

Laikas slinko. Kelis kart pa-
kildavo gauruota Kazarino gal-
va. Rūkščiai šypsodamas jis
dairėsi į šalis ir vėl įsipa-
davo Pachomyčo bušlatu. Sute-
mo. Iš užu tamsios miško sienos,
pamažu slinko didžiulis
geltonas menulis. Ant upės klo-
josi rūkas, pasijuto vakarė vė-
sa, tirštai pakvipo pušies sa-
kai. Švelnūs kranto krūmų
kontūrai rodėsi fantastinėm
figūrom, mįslingai sustingusiom
ties juodu vandens paviršiumi.
Sieloje pasidarė kaž-
kaip ilgu — liūdna ir brangu.

Du kart mes Kazarinui siū-
lėmė priplaukus krantą, apsis-
toti nakčiai. Bet jis užsispyręs
atsakydavo: iki ryto jis turė-
jo pasiekti Ust-Cylima. Akme-
nų dugnu taigos upe nak-
ties metu plaukti 50 km.-val.
greičiu buvo pavojinga. Tokiu
greičiu užsukti ant povandeni-
nio akmens reikė — nusisuk-
ti sau sprandą.

Kirilas pristabdė greitį. Aš
mačiau, kaip hermaiškai žaibavo
jo akys, pusiau praviros lūpos,
rodė dvi eiles stipriai sukutų
baltų dantų. Pachomyčas mie-
gojo. Gliseris dažniau ir daž-
niau pašokdavo ant slenkščių.
Motoras, vienodai ir įkyriai
staugė. Ant mažų pasisukimų
sekinčiai praplaukė Elnio
slenktai, mes išplaukėm į pla-
tų vandenį — priešakyje kiek
akys užmatė, bangavo vandens
plotai. Menulio kelias besisup-
pęs ant mažų bangelių, krito
juos. Kirilas paleido visu grei-
čiu. Bet vos tik gliseris šokte-
lėjo pirmyn, stiprus smūgis
nuvertė mus nuo suolų, laivas
pakrypo ant šono, bortas kiek
pasėmė vandens, stačiai pasu-

ko ir nuslinko į šalį. Motoras
tuojau buvo išjungtas. Mūsų
laimei, mes užsokome ne ant
akmens, o ant krasto smėlio
sąnašos, esančios negiliai po
vandeniu.

Greitai pašoko iš guolio
Kazarinas ir, slėpdamas išgas-
tį, bauriai keikdamas, visa
gerkle sušuko:

— Tu... niekš... žiūrėk,
kur plauki!

Atrodo, į bortą sutrenkė sau
galvą, nes delnu trinė pakau-
šyje čiuprą. Nieko nesakya-
mas ištraukė iš manų rankų
kartį, atsistojo ant laivo denio
pirmagalio, atsiėmė kartimį į
smėlio sėklumą ir visa savo jė-
ga (visu svoriu) paspaudė jį.
Kita kartimi Kirila laivą stu-
mė. Išlengvo, girdžėdamas
smėliu, laivas pamažėli pasida-
vė aigal. Kazarinas pabandė
ištraukti savo kartį, bet smai-
liai geležimi kaustytu galu, jį
giliai buvo įsmigusi smėlin ir
taip lengvai nepasidavė. Tuo
metu Kazarino kojos dar tebes-
tojo ant denio, bet visas kū-
nas jau buvo gerokai pasvyręs
ties vandeniu, taip, kad jis be
kartių ar kitos atramos, atsi-
tioti nebegalėjo.

— Nestumdyk laivo! Pa-
lauk! — suriko jis Kirilui, vis
dar neišleisdamas iš rankų
kartės.

— Paleisk kartį, viršininke!
linksmiai sušuko Kirilas. — Pa-
leisk, sakau! Žaidimas!

Bet jau buvo per vėlu. Lai-
vas iš po kojų išslydo, o sun-
kus Kazarino kūnas, visu il-
giu plumptelėjo upen, ištekė-
damas kaskadas vandens pur-
slų. Kazarinas greitai pakilo
vanduo nesiekė jam net iki ke-
liu — ir bėgti, komiškai kilno-
damas kojas, atbėgo į gliserį.
Ne susilaikė mes su Kirilu,
nuoširdžiai nusiūokėm.

Pachomyčas, rūpestingai pa-
dėjo viršininkui įlipti laivan.
Atsistojo laive, Kazarinas paž-
velgė į mus. Kaip dabar aš pa-
menu tą baistų, gelsvą mėnu-
lio apšviestą jo veidą: riebus
skruostai drebėjo, iš plaukų,
gilionis kaktos raukšlėmis ir
apie burną, srovelemis plaukė
vanduo, išsprędintos akys ap-
sistojo ant Kirilos, pasidarė la-
bai tylu.

— Kam žaidimas? Tau žai-
dimas? — vos girdimai pratarė
Kazarinas, dešinė ranka
nesukubdamas atsegdamas pis-
tolieta deklą. Viehu mostu jis
ištraukė pistoletą ir prisitai-
kė. Kirilas neįaukiai lyg šyp-
sojosi, savo visada maloniui ir
judino rubaškos sąga. Trenkė
šūvis, aidas nuaidėjo upe, at-
silipė taigoje. Kirilas kaip
pakirstas papurtė galvą ir be-
jėgiai be garso aukštelėnka
sugrūvo, ranka užklūdęs už
vairo. Ratas pasisuko į dešinę,
nelyginant skaičiuodamas pas-
skutines nušautųjų gyvybės se-
kundės ir sustojo.

Kazarinas, žvelgdamas į la-
voną, sunkiai kvėpavo.

— Aš sakiau... aš sakiau...
jam... aš sakiau...

Senis Pachomyčas, nusis-
kęs persižengė. Gliserį ty-
kiausiai nešė tekė.

— "Ar tu jauti, kad tu esi
kalinys?"

— "Jaučiu!" — Man norė-
josi sušukti, bet tyliai, be žo-
džio atsisėdau ant suolelio
prieš lavoną ir rankomis su-
miau galvą.

Saltame taigos upės vande-
nyje tykiausiai dairėsi mėnulis,
o mes, kas akimirka būdami mir-
ties pavojaus akivaizdoje, vis
tolyn, tolį ir tolį plaukė-
mė...

Žvaigždėtas, žvaigždėtas dan-
gus... Vertė J. Butėika

PASMERKTOSIOS "PASKUTINIS" ŽODIS

(Atkelta iš 4 psl.)

Ką, kad užsikabintų... Cituo-
ju P. Stravinsko (1975 kovo 18
d) Naujienose tilpusio straips-
nio "Žmogaus Nekaltumo Prei-
laida" ištrauką: "Sveikinu p-
lę Birutę Kemežaitę, šaunią
mūsų jaunimo atstovę, gerai
ir drąsiai pasisakiusią prieš
mūsų "tautos savizudybės puo-
selėtojus..." Aš manau, kad
jokių komentarų prieš šios ci-
tatos pridėti nereikia...

Įsivaizduokite, du opozicinių
organizacijų pirminkai jaudini-
nasi dėl Kemežaitės amžiaus,
nors nei vienas, nei antras jos
metrikų nematė. Nesidomį
mano dvasia, mano idėjomis,
o tiksliai amžiumi... Ir dar ko-
kia kraštutinė jūdvių intui-
ja: vienam aš atrodau tinkan-
ti atstovauti jaunimą, o kitam
— senimą. Aš patariau tiems
vyrams neieškoti taip tuščiai
ir beprasmiškai brangų laiką, bet
daugiau susirūpinti pavergtos
tėvynės reikalu...

Mūsų bemoksliai proseneliai
turėjo būti labai išmintingi,
suradę šį teisingą posakį: Vieš-
patie apsaugok nuo draugų, o
nuo priešų aš pati apsiginsiu...
(Bus daugiau)

Narkotikų aukos

Chicago. — Koronerio biuro
pranešimu, Cook apskrityje (Ch-
icago su priemiesčiais) per aš-
tuonis šių metų mėnesius užre-
gistruoti 294 narkotikų varto-
tojų mirimai. Tai yra keliais mi-
rimais mažiau kaip pernai. Per-
nai nuo sausio 1 d. iki rugpjūčio
31 d. Cook apskr. nuo narkotikų
mirė 303 vartotojai. Per vieną
šių metų rugpjūčio mėnesį nar-
kotikais nusinuodiję 38, praei-
tais metais per tą patį mėnesį —
44. Siemet rugpjūčio mėnesį nuo
narkotikų Cook apskrityje galą
gavo 28 baltieji ir 10 juodžiai.

—Emily Harris neprispazino
policijai, kad ji esanti vedamo
William Harris žmona, bet poli-
cija josios nepaleido. FBI agen-
tai rado platų William Harris
susirašinėjimą su kitais bendra-
darbiais. Kiekvienas turės aiš-
kintis.

Mielam bendradarbiui
BRONIUI SKORUPSKIUI,
jo mylimam sūnui BRONIUI okupuotoje Lie-
tuvijoje tragiskai žuvus, liūdesio valandoje
nuoširdžią užuojautą reiškiam ir drauge
liūdime.

K. ir S. Jahuškai

SLA Pildomosios Tarybos išdiniškai Euf-
rozina Mikuziutei ir jos sėsitei Anastazijai,
jų mylimai tėtai

HELENAI YUCIUS
mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškia

Ona Joženienė

SVĖNTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Apsivilkite Viešpačiu Jėzumi Kristumi". — Rom. 13:14.

Šitas patarimas yra duota pasivertusiems, kurie buvo Viešpaties pri-
imti ir atgimdyti šventąja dvasia. Apsivilkimas Viešpačiu Jėzumi nėra sta-
gus darbas; negalima tai atlikti per vieną valandą, vieną mėnesį ar vienus
metus. Tai yra darbas viso gyvenimo. Apsivilkti Kristumi reiškia stengtis
sekti jo pėdomis arba gyventi, kaip jis gyveno. Būkime tikri, kad šiame
gyvenime mes pilnai neapsivilksime visomis mūsų Viešpaties savybėmis.
Bet Viešpats mato mūsų pastangas ir pažįsta mūsų širdis. Jis mato kaip
mes stengiamės numarinti senąją prigimtį, ir atmesti nuo savęs kūno dar-
bus ir apsiivilkiti teisingumo rubais, kuriais galime pasirodyti skirtingais
nuo pasaulinių ir būti patinkamais Dievui.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mi-
rusis? Į tą klausimą atsako knyguė "Viltis po mirties", kurią gausite
nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 64th STREET,
CHICAGO, ILLINOIS 60629.
SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAJONČOS VIETA

REpublic 7-6600 REpublic 7-6601

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1135

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpuone 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

3 - RAJUNOS, CHICAGO 8, ILL. - TUESDAY, SEPTEMBER 23, 1975

Mintys iš Marquette Parko susirinkimo

Rugsėjo 5 dieną Marquette Parko šv. Mergelės Gimimo lietuvių parapijos salėje Apylinkės Valdyba, vadovaujama uoza Bagdžiaus, susaukė susirinkimą, galutinai išsiaiškinti adovėlio "Tėvų nameliai brangi" klausimą. Nors jau du artu buvo priimtas nutarimas, kad tas vadovėlis, šmeižiantis Nepriklausomos Lietuvos laikotarpį ir iškėlantis abartinį okupacinį, neturi asilikti lietuviškos mokyklos (LB Marquette Parko apylinkės metiniame susirinkime apygardos metiniame suvaivime), tačiau truko įsakinių odymų.

Šį kartą įrodymų buvo perirš. Mokytoja Marija Pėteraitienė surinko visą medžiagą, kas buvo rašoma apie vadovėlį spaudoje ir ištraukus, kartu su nuotraukomis, iškabino ant sienos, kad visi tiksliai galėtų susipažinti su vadovėliu. Jos pačios vaizdingi paaiškinimai nusakė vadovėlio esmę.

M. Pėteraitienė kalbėjo ilgokai, bet jai kalbant, buvo galima girdėti musę lekiant. Susidomėjimas buvo visuotinis. Nors pajusti tiesą atspindėjo susirinkusių veiduose.

Baigus Pėteraitienei kalbėti, pirmininkaujantis pirmiausia davė balsą visiems mokytojams, tame susirinkime dalyvavusiems. Bijau praleisti kokią pavarde, bet tikrai kalbėjo šie mokytojai: Brusokienė, Zumas, Tamulynas, Repšienė ir Kaulėnienė, kuri pasiūlė ir rezoliucijos projektą. Tikiu,

kad Apylinkės Valdyba tą rezoliuciją skels spaudoje. Vienas iš rezoliucijos punktų sako, kad "Apylinkės Valdybai duodami įpareigojimai leidžia imtis bet kokių veiksmų (teisėtų J. V.) tam vadovėliui išimti".

Dr. Vytautas Dargis pasiūlė iš viso pasmerkti vadovėlį ir įtaigoti, kad ir kitos apylinkės pasektų marquetteparkiečių pavyzdžiu. Tokiu būdu, Marquette Parkas būtų davęs pradžią netinkamam vadovėliui išimti.

Šis Dargio pasiūlymas įrašytas į rezoliuciją.

Klausimų ir sumanymų atsirado daug, ir kai kam labai netikėtų. Mokytoja A. Brusokienė parodė išleista "Lietuvos istoriją" lietuviškoms mokykloms. Toje istorijoje įdėta nuotraukų iš "Tėvų nameliai brangi". Tačiau staigmena padarė P. Padvaiskas, parodęs 1971 metų laidos, B. Buračo paruoštą okupuotoje Lietuvoje propagandinį albumą. Kaip griauštinis trenkė į auditoriją, kada paaiškėjo, kad iš to leidinio daug nuotraukų sudėta "Lietuvos istorijoje".

Padvaiskas nešiojo tą leidinį per suolus, kad visi galėtų pamatyti.

Išvados buvo daromos tokios: jau vadovėlis "Rūtelė", kuriame buvo išspausdinti lietuvių partizanų išdaviko Kublinsko kūrinių (ir kitų, sėdintių prezidentuose su okupantu) buvo gavęs pakankamai "pylos" spaudoje. Vėliau atsiėjo "Tėvų nameliai brangi", susilaukę kritikos iš pačių žymiausių pedagogų. O dabar, štai, dar vienas... Reiškia čia jau nesanti klaida, kaip kas mėgino galvoti, bet švietimo vadovybės nusistatymas eiti tokiu keliu.

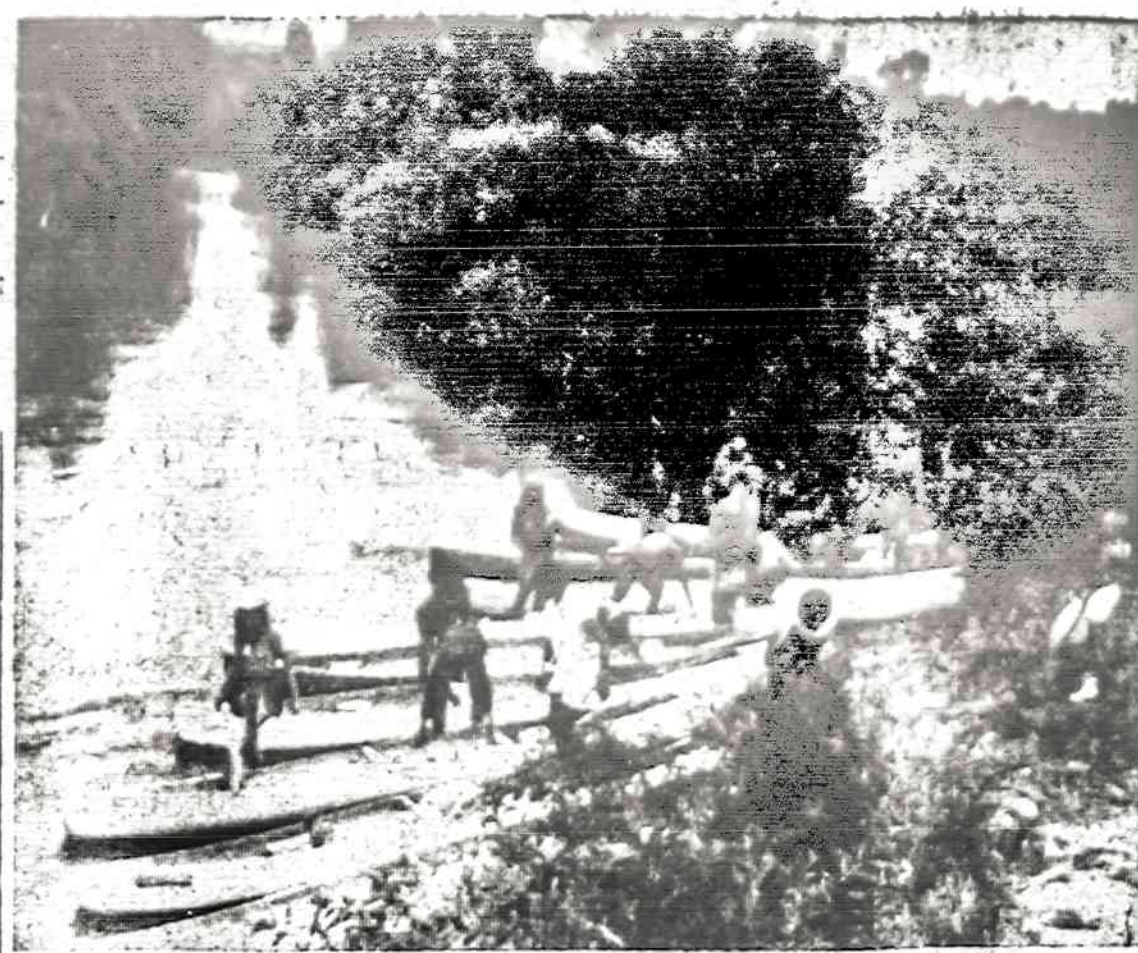
Švietimo vadovybė gynėsi, kad klaidų galima padaryti. Žinoma, galima, nes "klysti yra žmoniška", bet ne klaidoje pasilikti.

Rašančio šias eilutes nuomone irgi sutampa su bendra susirinkimo mintimi: niekas mūsų negali įtikinti, kad darbas yra nesąmoningas. Trys išleisti vadovėliai tai aiškių aiškiausiai parodo.

Norėčiau čia pridėti ir savo asmeniškų aiškinimus. Švietimo vadovybė sprendžia, kad jų valia leisti leidinius, kurie jiems patinka. Jie yra tam įgaliojti. Deja, tai nėra. Ir ne mokytojų kompetencijoje būtų klausimo sprendimas. Net ir ne tėvų. Vaikai po tėvų sparnu ne per ilgai būna, o lietuviškose mokyklose dar trumpiau. Bet jie visą savo gyvenimą pasilieka savo tautoje. Dėl to, paskutinis žodis priklauso tautai. Reiškia, žodis priklauso mums.

Prašau dėl to neužpykti, ponai mokytojai, pareiškę savo mintis susirinkime. Jūsų žodis labai svarus, parodas, kad, toli gražu, ne visi mokytojai sutinka su tokiais leidiniais, o tik jų dalis.

Norėčiau apversiti ir grynai iš šio krašto politinę pusę.

Greitai liks tik prisiminimai

Turime daug draugų iš įtakingų šio krašto sluoksnių: senatorių, kongresmanų ir kitų. Jie remia mūsų bylos reikalą, eina su mumis. Kaip manai, Gerbiamas Skaitytovai, ar tie mūsų draugai nėra painformuoti apie tai? Aš pats esu tikras, kad jie žino ir apie vadovėlius, ir apie vaikų siuntimą į pionierių stovyklas, ir apie vykstančius "studijuoti" į Vilniaus universitetą... Ir apie kitus dalykus.

Gali ateiti laikas, kada mūsų draugai nepajęs mūsų ginti, jeigu ir toliau taip bus.

Teko susipažinti su žurnalu "American Opinion". Tai yra antikomunistinis leidinys, išsėnas kas mėnesį. Būdinga buvo paskutiniame numeryje nustatymas, kiek kuri valstybė prisiima komunistinės įtakos. Sprendimas: Amerika prisiima 60%. Negi jau ir mes patys, pabėgę nuo okupanto, turėtume į tą skaičių įeiti?

Štai, tokie dalykai privėdė prie Lietuvių Bendruomenės reorganizacijos. Ir jiems panašūs. LB reorganizatoriai, žinoma, užsikrovė ant savo pečių milžinišką našą. Įsipareigojo daug. Nuo Tavęs, Mielas Lietuvi, priklausys klausimo išsprendimas.

Norėčiau šį tą pasiūlyti. Šnekėkimės su draugais ir pažįstamais, eikime per namus, aiškindami apie apkalbėtus vadovėlius. Mėginkime įtaigoti mokinių tėvus, šaltai ir ramiai aiškindami, kodėl tie vadovėliai yra netinkami mūsų atžalynui. Tapkime lyg ir apaštalais: šiuo atveju ne Kristaus, bet tautos. Rašykime laiškus savo adrtimiesiems ir kitas lietuvių kolonijas, mėgindami įrodyti tiesą. Ieškokime būdų ir priemonių — o ju kiekvienas galime surasti, kad tik okupanto įtaką užmūštume.

Padėkime Lietuvių Bendruomenės reorganizacijai, nes jos tikslas išlaikyti įtaką ir teisingą Lietuvį Bendruomenę, kaip Bendruomenės kūrėjų buvo pasakyta. Reorganizacija stiprėja diena iš dienos. Juo toliau, juo daugiau lietuvių pradeda suprasti mintį, reorganizacijos skelbiama.

Baigdamas noriu dar prisiminti ir tai, kad kai kuri lietuvių spauda, po Helsinkio konferencijos, eina ranka į ranką su Maskvos interpretavimu. Nuostabu, bet taip yra. Jeigu Maskva sako, kad dabar jau viskas baigta, pripažinimas yra įvykęs, tai ir mūsų "patriotai" su tuo sutinka. O lietuvių patriotinės spaudos tikslas būtų kaip tik ne sutikti su okupanto aiškinimais, bet nurodyti savo aiškinimus.

Taigi, mėginkime būti, anot Vydūno, sau žmonėmis. Tai yra vienintelis kelias. Tas kelias gali būti ir sunkus, bet jis yra tik vienintelis, jeigu dar norime ką nors laimėti.

Nuo šių metų balandžio pabaigos Libane buvo 1,200. Neramumai prasidėjo dėl Palestiniečių, o dabar kovos eina tarp krikščionių ir mahometonų.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

MECHANICS WANTED
Experienced for Mercedes Benz and Volkswagen. Good Salary. Paid uniforms, insurance and vacation.
Apply in person:
TONY'S IMPORTS
7144 W. Ogden Ave.
BERWYN, ILL.

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia

NEPILNAM LAIKUI reikalingas, valytojas ir indų plovėjas restorane dienomis.
Kreiptis į Richarda Shlaustą.
Tel. 925-5784.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

PALOS HILLS
Excellent income property, modern 2 flat brick home, plus licenced boarding kennel. Business and building.
By owner.
\$67,000.
Phone 430-1733

TRUMPAI

— Balso Seimas bus lapkričio mėn. 8 dieną Brighton Parko Lietuvių parapijos salėje. Seimą globos Balso Chicago apskrities valdyba, vadovaujama Val. Šimkaus. Sudarytos komisijos: svečių priėmimo — Grožvyda Giedraitytė, registracijos Ona Zalskienė, Vaclova Orvidienė, L. Rimavičiūtė ir A. Dzironas, informacijos — A. Pužauskas, nakvynių — J. Mackevičius, transporto — F. Sereičikas ir K. Čepaitis, maitinimo — Kotryna ir Kostas Repšiai, banketo ruošos — Laima Aleksienė, Vita Balaišytė ir Regina Simokaitienė, Suvažiavimo leidinys — Aldona Daukienė.

— Vladas Burneikis iš Bridgeport apylinkės lankėsi Naujienose pratesti prenumeratą. Dėkui jam už vizitą, palankius pareiškimus ir komplimentus bendradarbiams, taip pat už 5 dol. dovaną paramai.

— Edvardas Bubnys iš Marquette Parko, apylinkės studijuoją Illinois Universitete, Champaigne — Urbana, Ill.

— Albina Ramanauskienė išrinkta K. Donelaičio lituanistinės mokyklos Tėvų komiteto pirmininke, Algis Putrius — vicepirma, Antanas Jarašas — J. Sliežienė — išd., Z. Deveikienė — sekr., E. Eringis — ūkvedžiū, R. Smolinskienė, V. Meiluvienė, G. Sturonienė ir A. Počius — parengimams.

— Kristina Gudaitė, Audronė Jonelytė ir Daina Kerbelytė baigė pedagogikos mokslus Montreale McGill universitete. Jos gavo diplomus ir teisę dėstyti aukštesnėse mokyklose.

— S. Miniutienė tvarko Toronto Prisikėlimo parapijos biblioteką, kuri atdara sekmadieniais 9:30—12:30 val. Taip pat sekmadieniais veikia kavinė.

— J. Staškus, Sudbury, Ont., išrinktas naujai įsteigtos šaulių būrio pirmininku, J. Kručas — vicepirma, J. Stankus — išd., J. Labuckienė — moterų sk. pirm., B. Stankuvienė — valdybos narė. Įsteigiant daug pasidarbavo LSS Centro valdybos narys St. Jokubaitis.

— Vysk. M. Valančiaus Lituanistinės Mokyklos Klevelande Tėvų komitetas spalio 18 d. ruošia Hamiltono lietuvių choro "Aidas" ir jo dirigento sol. V. Verikaitio koncertą.

— Rugsėjo 14 d. šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, kun. kleb. Antanas Zakarauskas pakrikštijo Vidos ir Algio Bendoraičių dukrytę Lydiją — Onos vardą. Krikšto tėvai buvo Birutė ir Antanas Rudinskai. Džiaugėsi sveika dukrytė tėvai ir broliukas Linukas, tėvukai — Marcelė ir Antanas Bendoraičiai, Ona ir Adomas Didžbaliai. Vaisės buvo suruoštos Vidos ir Algio puošniame name. Dalyvavo apie 70 asmenų.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAIS IR ŽEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS.

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVING

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

3 BUTŲ IR BIZNIO PATALPA, 50 pėdų sklypas, Brighton Parke, Mūrinis namas, nebrangus, reikia skubiai parduoti.

5 PO 5. MŪRINIS - MEDINIS. \$1.100 mėn. Prašo \$50,000. Marquette Parke.

10 BUTŲ MŪRINIS. Nauji inrengimai. Labai geros pajamos. Savininko paskola. Labai geras namas. Reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Insurance. Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

PALOS HILLS
Corner lot 101 x 217 improved.
By owner
Phone 430-1733

— Jaunius P. Dirks iš Naujosios Gvinėjos yra atvykęs Chicago pas savo brolių Kęstutį Marquette Parko apylinkėje.

— Rasa Mažeikaitė gavo Toronto Lietuvių namų stipendiją studijuoti pabaltiečių istoriją Dublino universitete.

♦ East Chicago Medžiotų ir Meškerojų Klubas ruošia rudens balių. Klubo valdyba kviečia narius ir apylinkės lietuvius gausiai dalyvauti baliuje, kuris įvyks š. m. rugsėjo mėn. 27 d., 6:30 val. vak. Lietuvių parapijos salėje, 3903 Fir St., East Chicago, Ind.

Programą atliks muziko F. Strolis vadovaujamas studentų vokalinis vienetas. Šokiams gros A. Modesto orkestras. Karšta vakarienė, veiks baras bei kiti pajavirninimai. Valdyba (Pr).

— Naujienas galima užsisakyti telefonu, skambinant administracijai darbo valandomis. Taip pat kviečiama skambinti arba rašyti prašant siųsti susipažinimui. Platinimo vajeaus proga Naujienos yra siunčiamos susipažinimui 2 savaites nemokamai pagal gautus pageidavimus ir galimų skaitytojų adresus.

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

PRIEŠ MOKSLO METŲ

7 KAMB. MŪRO REZIDEN 2 vonios. Gražus beismantas. 2 garažas. Tuoj galite užimti. Quette Parke. \$29,750.

2 BUTŲ 19 M. MŪRAS. Mūro žas. Nauji atskiri šildymai. cond. Karpetai. Įrengtas beisma Per mėnesį gaunate butą. Artl 1 \$35,700.

GRAŽUS GEORGIAN 5 kam pėdų lotas. 2 auto garažas. Artl Jan turime raka. \$18,250.

8 BUTŲ MŪRAS. naujas gaz dymas nauja elektra. alumin. l. \$15,000 metinių pajamų. Artl 1 \$71,700.

6 KAMB. (expandable) 18 metų 1 ir 2 auto garažas, Marquette P \$23,900.

LIUKSUS 10 METŲ MŪRO dencija. 3 miegamieji. 2 vonios. petai. beismanto gražumėlis. K nīs 40 pėdų lotas. 2 auto mūr garas. Artl Kedzie prie Nabisc \$37,650.

1½ AUKŠTO. 18 metų mūras. tai. 2 auto garažas. Artl mūr. vertė atiduoti. \$33,500.

6 KAMBARIŲ MŪRO NAMAS auto garažas. Beveik prie Marq Parko bažnyčios. Jau laisvas \$21,000.

2 AUKŠTO MŪRAS. puikus kamb. butai ir 2 kamb. sausam mante. naujas gazu šildymas. (garažas. Artl mūr. \$26,500.

PLATUS LOTAS su garazu. Maria High. Pigus. \$5,900.

VALDIS REAL ESTATE

2625 West 71st St. Tel. RE 7-7

BUTŲ NUOMAVIMAS. IVATP DRAUDIMAI NAMŲ IR NEKI JAMO TURTO PIRKIMAS. PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public, INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-74
Taip pat daromi vertimai, gimt iškvietimai, pildomi pilietybės šymai ir kitoki blankai.

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiesty naujų perstatu senus visu rūšių namo šildymo pečius, air-conditioning, dens boilerius ir stogu rinas (gutt) Dirbu greit, sąžiningai ir garantu

DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 SO. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapalis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654

D E M E S I O
62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTO. Tikrai \$60 pusmečiui automobilii. Liability apdraudimas.
Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBŲ
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Telef.: REpublic 7-1941

JEI "NAUJENAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RAŠO TIKRĄ TIESĄ — SKLEIDŽI SVIESĄ.

ARSINKITĖS NAUJIEŅOSE

NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — TUESDAY, SEPTEMBER 23, 1975